



การค้นคว้าอิสระ

ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินของคนเจนเอเรชั่นYเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

The Financial Literacy and Saving Behavior of Generation Y for Approaching Aging Society

ชนาธิป พาณิชย์บุรพา

6617102006

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

พุทธศักราช 2568



ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขา การจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารธุรกิจ

เรื่อง ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของคนเจนเนอเรชั่น Y เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่
สังคมผู้สูงอายุ

นามผู้วิจัย ชนาธิป พาณิชย์บุรพา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย อาจารย์ที่ปรึกษา วันที่ 5 เดือน ก.ค. พ.ศ. 68

ดร.จิติน จิตะวิมล

ดร.จิติน จิตะวิมล

อาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....

(รศ.ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช)

รองอธิการบดีและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารธุรกิจ

วันที่ ๗ เดือน ก.ค. พ.ศ. ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

เรื่องการศึกษาอิสระ : ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินของคน
 เจเนอเรชั่น Y เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
 โดย : นายชนาธิป พาณิชย์บุรพา
 สาขาวิชาเอก : การจัดการทั่วไป
 อาจารย์ที่ปรึกษา :ดร.ธิดา ปิยะศิริศิลป์.....

(ดร.ธิดา ปิยะศิริศิลป์)

วันที่ 5 เดือน 5 ค. พ.ศ. 2568

ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมถือเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทั้งความรู้และทัศนคติในการวางแผนและบริหารการเงินรวมถึงการพัฒนาพฤติกรรมการออมเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคมผู้สูงอายุ ประชากรเจเนอเรชั่น Y ถือเป็นประชากรที่มีประสบการณ์ในรอยต่อของหลากหลายเจเนอเรชั่น จึงสามารถนำทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมมาปรับใช้กับปัญหาใหม่ ๆ ได้อย่างดี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประชากรเจเนอเรชั่น Y ในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประชากรเจเนอเรชั่น Y ในประเทศไทย การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในเจเนอเรชั่น Y รวมทั้งหมด 30 คน

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินที่ดีของประชากรเจเนอเรชั่น Y นั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนและบริหารการเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยเฉพาะการมีเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจน การออมอย่างสม่ำเสมอ การเลือกใช้ช่องทางการออมหรือการลงทุนที่เหมาะสมกับรายได้และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ การส่งเสริมทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมตั้งแต่อายุน้อยจะช่วยให้เกิดวินัยทางการเงินและความมั่นคงในระยะยาวมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ทักษะทางการเงิน, พฤติกรรมการออม, เจเนอเรชั่น Y, สังคมผู้สูงอายุ

Abstract

Title: The Financial Literacy and Saving Behavior of Generation Y for Approching Aging Society

Author: Mr. Chanatip Panichburapa

Major: General Management

Advisor: Dr. Teetima Piyasirisilp

(Dr. Teetima Piyasirisilp)

..... 5 / 08 / 2025

Financial skills and saving behavior are crucial for preparing for an aging society. This includes financial knowledge and attitudes to plan and manage finances, as well as developing saving behavior to adapt to an aging society. Generation Y has experienced the transition between multiple generations, allowing them to apply financial skills and saving behavior to new challenges effectively. The objectives of this study were: 1) To examine the financial skills necessary for Generation Y in Thailand to prepare for an aging society. 2) To explore the saving behavior of Generation Y in Thailand. This research was a qualitative study using semi-structured interviews and purposive sampling, selecting a total of 30 participants from Generation Y.

The research results found that strong financial skills and saving behavior among Generation Y were key factors in effective financial planning and management for preparing to enter an aging society. In particular, having clear financial goals, saving regularly, and selecting saving or investment channels that align with one's income and acceptable risk levels are essential. Moreover, promoting financial skills and saving behavior from an early age can foster financial discipline and enhance long-term financial stability.

Keywords: financial skills, saving behavior, generation Y, aging society



กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย “ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเอเรชั่น Y” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ธิดิมา ปิยะศิริศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ แนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่คอยช่วยเหลือ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงานวิจัยนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้คงเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตในอนาคต รวมถึงเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษางานวิจัยต่อไป

นายชนาธิป พาณิชย์บุรพา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญรูปภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
ขอบเขตในการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน	10
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการออมเงิน	16
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการออม	19
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ	21
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรเจนเอเรชั่น Y	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
รูปแบบการวิจัย	25
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การตรวจสอบเครื่องมือ	26
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
การตรวจสอบเชิงสามเส้า (Triangulation)	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
ลักษณะทางประชากรศาสตร์	30
ทักษะทางการเงิน	31
พฤติกรรมการออม	37
การเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ	40
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัว เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์	44
องค์ความรู้ใหม่	45
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	47
อภิปรายผล	48
ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยครั้งนี้	56
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	57
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	65
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	66
ร่างแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย (IOC)	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลรวมคะแนนค่า IOC	76
แบบยินยอมการให้สัมภาษณ์	81
หนังสือแสดงความยินยอม	82
ประวัติผู้วิจัย	83



สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1.1 พีระมิดประชากรไทยปี 2565 และ 2585	2
ภาพที่ 1.2 คะแนนทักษะทางการเงินของประชากรในประเทศไทย	3
ภาพที่ 1.3 สัดส่วนผู้มีการออมในประเทศไทยปี 2564-2567	4
ภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ภาพที่ 2.1 ชุดคำถามแบบสำรวจทางการเงินปี 2565	14
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการวัดทักษะทางการเงิน ด้านความรู้ทางการเงิน	15
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างการวัดทักษะทางการเงิน ด้านทัศนคติทางการเงิน	15
ภาพที่ 2.4 ทฤษฎีวัฏจักรชีวิต (Life Cycle)	20
ภาพที่ 4.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยตามองค์ความรู้ใหม่	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

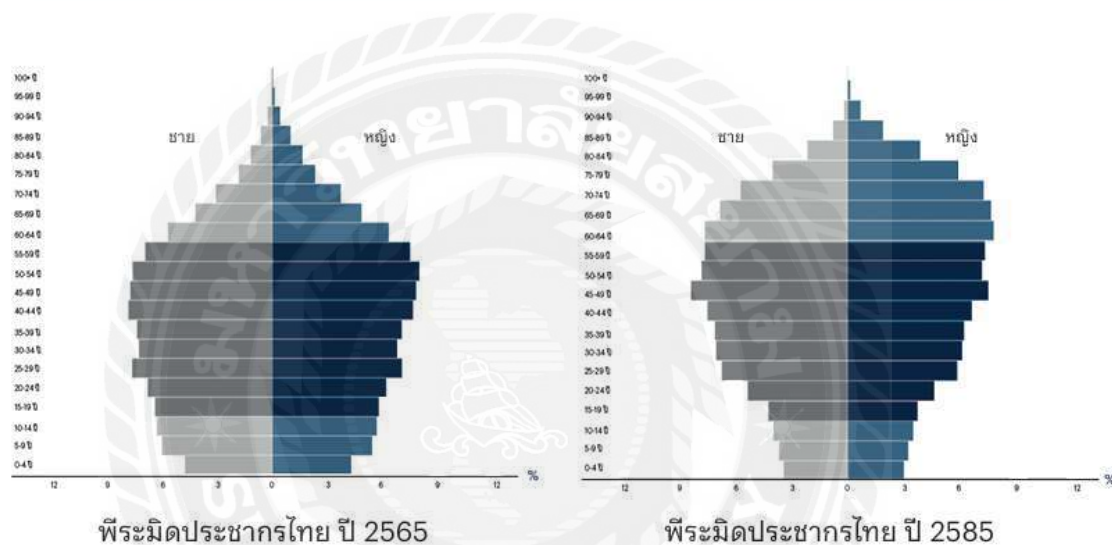
โครงสร้างประชากรโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ เนื่องจากอัตราการเกิดทั่วโลกลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในกลุ่มประเทศที่พัฒนา เช่น ญี่ปุ่นและเยอรมนี ซึ่งมีอัตราการเกิดต่ำกว่าอัตราการเสียชีวิต ทำให้จำนวนประชากรลดลง ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ เช่น อินเดียและไนจีเรีย ยังคงมีประชากรเพิ่มขึ้นสูง แต่มีแนวโน้มจะชะลอตัวลงในอนาคต นอกจากนี้ จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในหลายภูมิภาคนั้นเพิ่มความกดดันต่อระบบสวัสดิการสังคมและอุตสาหกรรมแรงงานทั่วโลก ซึ่งทำให้หลายประเทศต้องปรับตัว เช่น เพิ่มอายุเกษียณและปรับนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงในระยะยาว (จิราภรณ์ แผลงประพันธ์, 2563)

ขณะที่โครงสร้างประชากรโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงนั้น โครงสร้างประชากรประเทศไทยที่ถือว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาก็กำลังพบเจอกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเช่นเดียวกัน

สถานการณ์ของโครงสร้างประชากรไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยโครงสร้างประชากรตามอายุเป็นการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มอายุต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงวัยสูงสุด โดยทั่วไปมักจัดกลุ่มเป็นช่วงอายุ 5 ปี หรืออาจแบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ วัยเด็ก (0-14 ปี) วัยแรงงาน (15-59 ปี) และวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) การเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของแต่ละกลุ่มอายุมีผลต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากประชากรในแต่ละวัยมีความต้องการและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน เช่น วัยเด็กต้องการการลงทุนด้านการศึกษา วัยแรงงานเป็นกลุ่มที่หารายได้และสร้างรายได้ให้รัฐผ่านภาษี ขณะที่วัยสูงอายุต้องการบริการด้านสุขภาพ และสวัสดิการรัฐ อีกทั้งในแต่ละช่วงอายุต้องเผชิญกับการวางแผนทางการเงินที่ซับซ้อน โดยกลุ่มวัยทำงานต้องเตรียมตัวในการเก็บออมและลงทุนเพื่อความมั่นคงในอนาคต ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ได้เตรียมการทางการเงินอย่างเพียงพออาจต้องพึ่งพิงบุตรหลาน หรือระบบสวัสดิการสังคม ซึ่งกำลังเผชิญกับแรงกดดันในการรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนประชากรจึงมีผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างสำคัญ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2567)

จำนวนและร้อยละของประชากรจากการฉายภาพประชากร
จำแนกตามกลุ่มอายุ พ.ศ. 2565 และ 2585

กลุ่มอายุ	ปี 2565		ปี 2585	
	จำนวน (ล้านคน)	ร้อยละ	จำนวน (ล้านคน)	ร้อยละ
0-14 ปี	10.7	16.27	6.2	10.36
15-59 ปี	42.9	64.87	34.9	58.20
60 ปีขึ้นไป	12.5	18.86	18.9	31.44
รวม	66.1	100.00	60.0	100.00

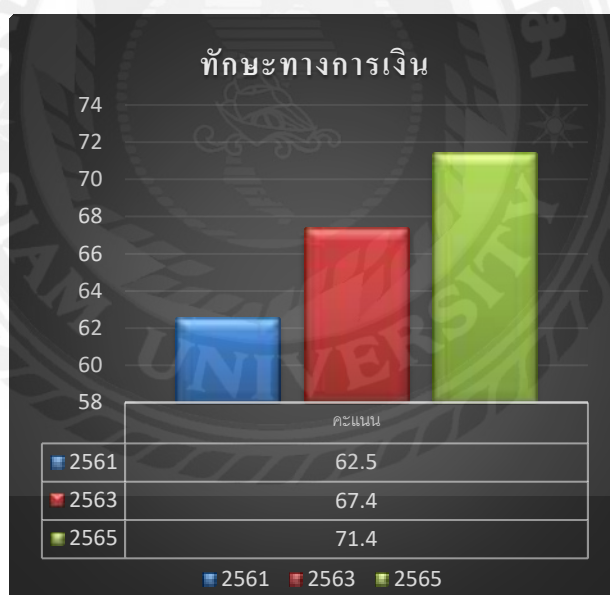


ภาพที่ 1.1 พีระมิดประชากรไทยปี 2565 และ 2585

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2565

จากภาพที่ 1.1 มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (2565) คาดการณ์ว่า ใน พ.ศ. 2585 สัดส่วนผู้สูงอายุจะมีจำนวนมากถึง ร้อยละ 31.44 ซึ่งเพิ่มขึ้นมาเกือบเท่าตัวจาก พ.ศ. 2565 ที่มี สัดส่วนผู้สูงอายุ ร้อยละ 18.86 อัตราการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุทำให้ประเทศไทยกำลังเผชิญการเข้าสู่ สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ซึ่งหมายถึงประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปจะมีสัดส่วนมากขึ้นเป็นลำดับ โดยการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนี้นับเป็นความท้าทายที่สำคัญ เพราะ ประชากรที่อยู่ในช่วงวัยทำงานใน พ.ศ. 2565 คือ ประชากรที่จะเปลี่ยนแปลงมาเป็นผู้สูงอายุใน พ.ศ. 2585 หรือก็คือ กลุ่มคนที่อยู่ในช่วงเจนเอเรชั่น Y นั่นเอง

กลุ่มคนเจนเอเรชั่น Y (Generation Y) หรือ Gen Y เรียกอีกอย่างว่า Millennials คือกลุ่มประชากรที่เกิดใน พ.ศ. 2524-2540 ที่มีอายุในช่วง 27 – 43 ปี ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่เริ่มเข้าสู่วัยทำงานอย่างเต็มตัว และเริ่มสนใจการวางแผนอนาคตทางการเงิน การใช้จ่ายของพวกเขามุ่งเน้นไปที่ที่มีความจำเป็น แม้ว่าจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายมาก แต่หลายคนยังต้องพึ่งพาการกู้ยืมธนาคาร หรือบัตรเครดิต นอกจากนี้ เจนเอเรชั่น Y ยังมีแนวโน้มในการทำกิจกรรมหลายอย่างพร้อมกัน เช่น ใช้อุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตหลายชนิดในขณะดูทีวี โดยพวกเขามีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีลักษณะเปิดรับต่อการเปลี่ยนแปลง และยอมรับความหลากหลายทางเพศมากกว่าคนรุ่นก่อน อีกทั้งกลุ่มนี้มีลักษณะการใช้จ่ายที่ไม่เหมือนกับรุ่นก่อน เพราะนิยมใช้จ่ายในด้านประสบการณ์ และการใช้ชีวิตมากกว่า และกลุ่มคนเจนเอเรชั่น Y ยังเติบโตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ซึ่งจากประสบการณ์ต่าง ๆ นั้นทำให้กลุ่มคนเจนเอเรชั่น Y มีทัศนคติทางการเงินและพฤติกรรมการออมที่หลากหลาย (กรมสุขภาพจิต, 2563)



ภาพที่ 1.2 คะแนนทักษะทางการเงินของประชากรในประเทศไทย
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand: BOT), 2565

จากภาพที่ 1.2 คะแนนทักษะทางการเงินของประชากรในประเทศไทย จะเห็นได้ว่า ผลการสำรวจ พ.ศ. 2565 พบว่าคนไทยมีพัฒนาการของระดับทักษะทางการเงินที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 71.4 ดีขึ้นกว่า พ.ศ. 2563 ที่ ร้อยละ 64

ทักษะทางการเงิน มีการให้คำจำกัดความทักษะทางการเงินไว้โดย หน่วยงานที่กำหนดกรอบการสำรวจทักษะทางการเงิน (The Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) โดยมีการเปรียบเทียบผลกับประเทศที่เข้าร่วมการสำรวจเพื่อให้ได้ผลที่มาตรฐาน โดยได้ให้คำจำกัดความไว้ คือ ความสามารถในการเข้าใจเรื่องเงิน ผลลัพธ์ทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถตระหนักถึงความเสี่ยงและโอกาสจากการลงทุน และรู้จักวิธีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเมื่อมีปัญหาทางการเงิน โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่ถือว่าเป็นยุคของประชากรเจนเนอเรชั่น Y นั้นมีการเข้าถึงข้อมูลทางการเงินและเครื่องมือการจัดการเงินได้ง่ายขึ้น การมีทักษะทางการเงินช่วยให้สามารถเลือกใช้เครื่องมือและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนในกองทุนรวมหรือการเปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เพื่อให้ได้ประโยชน์ทางการเงินสูงสุด (OECD, 2023)



ภาพที่ 1.3 สัดส่วนผู้มีการออมในประเทศไทยปี 2564-2567

ที่มา: ธนาคารออมสิน, 2567

จากภาพที่ 1.3 สัดส่วนผู้มีการออมในประเทศไทยปี 2564-2567 จะเห็นได้ว่า การออมในปี 2567 มีสัดส่วนการออมที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ เช่น ประชากรเจนเนอเรชั่น Y และเจนเนอเรชั่น Z เนื่องจากมีทักษะทางการเงินมากขึ้น ทำให้พฤติกรรมในการออมดีขึ้นไปด้วย

พฤติกรรมทางการเงินที่ดี เริ่มจากการวางแผนการออมอย่างเป็นระบบ รวมถึงการตรวจสอบสุขภาพทางการเงิน และการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อลำดับความสำคัญระหว่างรายจ่ายที่จำเป็นและเงินออม การควบคุมรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การพนัน หรือสิ่งที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ อย่างบุหรี่และแอลกอฮอล์ สามารถช่วยเพิ่มโอกาสในการออมเงินมากขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาพฤติกรรมทางการเงินตั้งแต่เนิ่น ๆ จะสร้างวินัยทางการเงินที่ดีและความมั่นคงในระยะยาว (พรเพ็ญ สดศรีชัย, 2566)

ถึงแม้ประชากรเจนเนอเรชั่น Y มีการถือบัญชีการออมที่สูง แต่พฤติกรรมทางการเงินของประชากรเจนเนอเรชั่น Y มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากประชากรเจนเนอเรชั่นอื่น โดยมุ่งเน้นเป้าหมายระยะสั้น เช่น การเก็บเงินเพื่อซื้อสินค้า เทคโนโลยี หรือการท่องเที่ยว มากกว่าการวางแผนการออมระยะยาว เช่น การเกษียณ อีกทั้งประชากรเจนเนอเรชั่น Y ยังขาดการวางแผนการเงินอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีแรงกระตุ้นจากสังคมและเทคโนโลยี เช่น การใช้จ่ายเพื่อแสดงภาพลักษณ์ ส่งผลให้การออมระยะยาวไม่เพียงพอ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินในอนาคตได้ (กองทุนการออมแห่งชาติ, 2563)

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น การวิจัยในหัวข้อทักษะทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มคนเจนเนอเรชั่น Y จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญและน่าสนใจอย่างยิ่ง เนื่องจากผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะช่วยให้เรามีความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเนอเรชั่น Y ได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมให้คนเจนเนอเรชั่น Y มีทัศนคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินที่ดี ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่ยั่งยืนและมีคุณภาพในอนาคต

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ทักษะทางการเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประชากรเจนเนอเรชั่น Y ในประเทศไทยเป็นอย่างไร

1.2.2 พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประชากรเจนเนอเรชั่น Y ในประเทศไทยเป็นอย่างไร

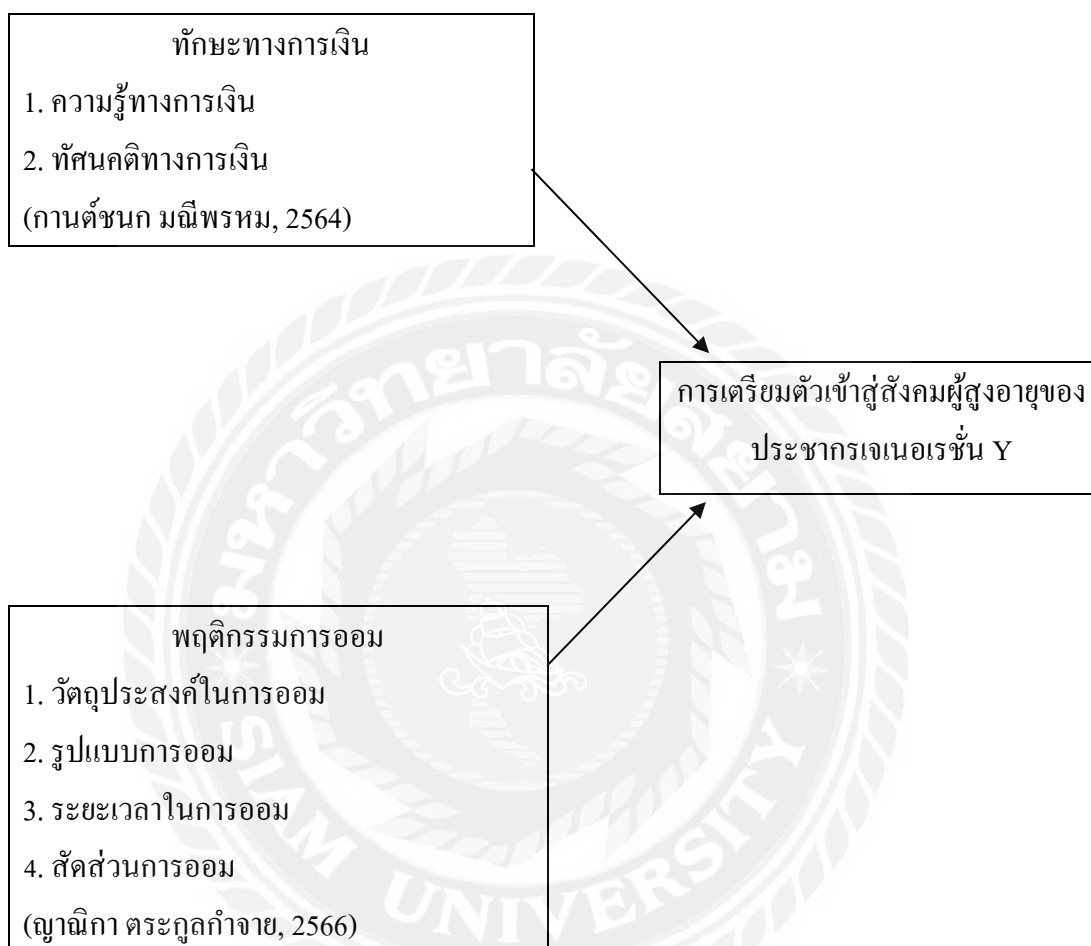
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินของประชากรเจนเนอเรชั่น Y ในประเทศไทยเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

1.3.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของประชากรเจนเนอเรชั่น Y ในประเทศไทยเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ



1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย



ภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ศึกษาทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมการออมของประชากรเจนเอเรชั่น Y ในประเทศไทย เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

1.5.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เข้าร่วมในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) คัดเลือกโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรในเจนเอเรชั่น Y รวมทั้งหมด 30 คน

1.5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้มุ่งศึกษาประชากรเจนเอเรชั่น Y ที่อาศัยอยู่ใน กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

1.5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทำการศึกษาวิจัย ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2568 ระยะเวลา รวม 6 เดือน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ทักษะทางการเงิน หมายถึง ความสามารถในการวางแผนและจัดการการเงินส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินในระยะยาว ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจที่ดีในด้านต่างๆ เช่น การออม การลงทุน การบริหารหนี้ และการจัดการกับภาวะเศรษฐกิจที่ไม่แน่นอน

การออม หมายถึง การเก็บสะสมรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อใช้จ่ายในอนาคต การออมเป็นส่วนสำคัญของการวางแผนการเกษียณ โดยเน้นการเก็บออมระยะยาวเพื่อลดความเสี่ยงทางการเงินในวัยเกษียณ

พฤติกรรมการออม หมายถึง การกระทำหรือรูปแบบพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเกี่ยวกับการจัดสรรรายได้เพื่อเก็บออมในรูปแบบต่าง ๆ โดยอาจเป็นการออมเงินในธนาคาร การลงทุนในสินทรัพย์ หรือการสะสมทรัพย์สินอื่น ๆ เพื่อใช้ในอนาคต พฤติกรรมนี้มักได้รับอิทธิพลจากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ทักษะการตัดสินใจ เป้าหมายในชีวิต รายได้ และปัจจัยแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ

สังคมผู้สูงอายุ หมายถึง โครงสร้างประชากรที่มีแนวโน้มผู้สูงอายุมีจำนวนมากขึ้น ขณะที่กลุ่มวัยทำงานมีจำนวนลดลง โดยในบริบทของประเทศไทย สังคมผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อการทำงานของเศรษฐกิจและการจัดสรรทรัพยากรสำหรับผู้สูงอายุในระยะยาว

เจนเอเรชั่น Y หมายถึง กลุ่มประชากรที่เกิดในระหว่าง พ.ศ. 2523-2540 ที่มีอายุในช่วง 27-43 ปี ใน พ.ศ. 2567 มีลักษณะเด่นคือเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี มีความเป็นตัวของตัวเองสูง และมีความคิดสร้างสรรค์

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เข้าใจระดับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมของประชากรเจนเอเรชั่น Y และมุมมองของประชากร เจนเอเรชั่น Y ในการวางแผนการเงินระยะยาว อันเป็นปัจจัยสำคัญในการเตรียมตัวสำหรับสังคมผู้สูงอายุ

1.7.2 สามารถกำหนดแนวทาง หรือกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการส่งเสริมการออมเงินและการเตรียมตัวทางการเงินเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินของคนเจนเอเรชั่น Y เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการศึกษาดังนี้

- 2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน
- 2.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการออมเงิน
- 2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงิน
- 2.4 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- 2.5 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรเจนเอเรชั่น Y
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

2.1.1 ความหมายของทักษะทางการเงิน

หน่วยงานกำหนดกรอบการสำรวจทักษะทางการเงิน (The Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) (2020) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผนการใช้จ่าย การลงทุน และการจัดการหนี้ เป็นต้น

Lusardi et al. (2023) อธิบายว่า ทักษะทางการเงินคือความรู้และความสามารถในการจัดการเรื่องเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมทั้งความเข้าใจในแนวคิดทางการเงิน การวางแผนงบประมาณ การออม การลงทุน การจัดการหนี้สิน และการตัดสินใจทางการเงินอย่างรอบคอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โดยสรุป ทักษะทางการเงิน คือ ความสามารถในการเข้าใจทั้งในเรื่องของข้อมูลทางการเงิน และเครื่องมือทางการเงิน และนำความเข้าใจนั้นมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ความสำคัญของทักษะทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2563) เล็งเห็นว่าประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาและความท้าทายทางเศรษฐกิจและสังคมในหลากหลายด้าน เช่น ปัญหาหนี้สินในระดับครัวเรือน รวมถึงการเตรียมตัวเข้าสู่ สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ทักษะทางการเงินจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน และช่วยให้ประชาชนสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง เมื่อพิจารณาระดับทักษะทางการเงินตามมิติช่วงวัยพบว่าทุกวัยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในทุกด้านสอดคล้องกับภาพรวมของประเทศ อีกทั้ง กระทรวงการคลัง (2565) ให้ความสำคัญของทักษะทางการเงินเป็นไปว่าเป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและมีบทบาทสำคัญต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดเงินออมที่เพียงพอสำหรับชีวิตหลังเกษียณ มีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ไม่รอบคอบ และการก่อหนี้ที่ไม่จำเป็นเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายครัวเรือนมีปัญหาารายรับไม่เพียงพอ รายจ่ายสูง และมีความเปราะบางทางการเงิน ท่ามกลางการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ทำให้บริการทางการเงินมีความซับซ้อนมากขึ้น ความรู้และทักษะทางการเงินจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยประชาชนวางแผนและจัดการการเงินของตนได้อย่างเหมาะสม

โดยสรุป ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ปัญหาหนี้สินระดับครัวเรือนและการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ซึ่งส่งผลให้หลายครัวเรือนขาดเงินออมที่เพียงพอ มีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ไม่รอบคอบ และการก่อหนี้ที่ไม่จำเป็นเพิ่มขึ้น ท่ามกลางความซับซ้อนของผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการชะลอตัวของเศรษฐกิจ ทั้งสองหน่วยงานเน้นว่าทักษะทางการเงินเป็นทักษะชีวิตที่สำคัญต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประชาชนวางแผนและจัดการการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน และรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้ดีขึ้น สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะทางการเงินของประชาชนที่มีแนวโน้มดีขึ้นในทุกช่วงวัย

2.1.3 องค์ประกอบของทักษะทางการเงิน

2.1.3.1 ความรู้ทางการเงิน

ความหมายของความรู้ทางการเงิน

MAKE by KBank (2567) อธิบายว่า ความรู้ทางการเงิน หมายถึง ความสามารถในการบริหารทรัพยากรหรือสินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยครอบคลุมกระบวนการกำหนดเป้าหมาย การวางแผนทางการเงิน และการจัดการข้อมูล เช่น ภาษีและกฎหมาย เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงวิเคราะห์และป้องกันภาระทางการเงินในอนาคต การมีความรู้ด้านการเงินที่เพียงพอช่วยเสริมสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัวและสังคมในระยะยาว ทั้งยังสนับสนุนเศรษฐกิจและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า และ Fernando (2024) กล่าวว่า ความรู้ทางการเงินคือความสามารถในการเข้าใจและใช้ทักษะทางการเงินต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการจัดการการเงินส่วนบุคคล การทำงานประมาณ และการลงทุน เพื่อให้บุคคลสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับเงินของตนเองได้อย่างรอบคอบและมีข้อมูลประกอบ

ความสำคัญของความรู้ทางการเงิน

ธนาคารไทยพาณิชย์ (2565) กล่าวว่า ความรู้ทางการเงินมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการขาดความเข้าใจในเรื่องการเงินอาจนำไปสู่การบริหารเงินที่ผิดพลาด สร้างนิสัยทางการเงินที่ไม่ดี และอาจถึงขั้นประสบปัญหาทางการเงินจนไม่สามารถดูแลตัวเองได้ กลายเป็นภาระของครอบครัวและสังคม การมีความรู้และทักษะในด้านการจัดการการเงิน เช่น การจัดทำงบประมาณ การลงทุน การกู้ยืม ภาษี และการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล จะช่วยให้สามารถวางแผนและเตรียมการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงจากปัญหาทางการเงินในอนาคต ในปัจจุบันที่เงินมีบทบาทสำคัญในทุกด้านของชีวิต การมีความรู้ทางการเงินจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะชีวิตและการเงินมักสัมพันธ์กัน ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การวางแผนทางการเงินระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว หรือการบริหารสินทรัพย์ เช่น การใช้บัตรเครดิตอย่างเหมาะสม การกู้ยืมเพื่อซื้อบ้าน การลงทุนเพื่อเพิ่มมูลค่าเงิน รวมถึงการทำประกันชีวิตหรือประกันสุขภาพเพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคต

2.1.3.2 ทักษะทางการเงิน

ความหมายของทักษะทางการเงิน

Dey (2022) กล่าวว่า ทักษะทางการเงินมีบทบาทสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมทางการเงินของบุคคล โดยพบว่าผู้ที่มีทักษะทางการเงินเชิงบวกมักมีพฤติกรรมทางการเงินที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทักษะทางการเงินสะท้อนถึงวิธีที่บุคคลตอบสนองต่อปัญหาหรือสถานการณ์ทางการเงินของตน ซึ่งแสดงออกผ่านมุมมองหรือสภาพจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเงิน นอกจากนี้ยังหมายถึงการใช้ความรู้และหลักการทางการเงินในการประเมินและตัดสินใจเพื่อบริหารจัดการเงินอย่างเหมาะสมและมีเป้าหมาย

ความสำคัญของทักษะทางการเงิน

Anastasya and Pamungkas (2023) อธิบายถึง ความสำคัญของทักษะทางการเงินไว้ว่า ทักษะทางการเงินมีความสำคัญในการกำหนดความสามารถของบุคคลในการวางแผนการเงินโดยที่บทบาทควบคู่ไปกับความรู้ทางการเงินด้วย อีกทั้ง Setyahety et al. (2023) กล่าวว่า ทักษะทางการเงินมีความสำคัญพฤติกรรมทางการเงิน หรือก็คือมีทักษะทางการเงินที่ดีขึ้นเท่าไร พฤติกรรมการจัดการทางการเงินก็จะดีขึ้นเท่านั้น ทักษะที่ดีจะนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางการเงินที่ดีขึ้นในชีวิตประจำวัน ในทางกลับกัน ทักษะที่ไม่ดีจะทำให้การจัดการทางการเงินเป็นเรื่องยากและนำไปสู่พฤติกรรมทางการเงินที่ไม่ดี

ดังนั้น ความรู้ทางการเงินและทักษะทางการเงินจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความรู้ทางการเงินหมายถึงความสามารถในการบริหารทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การวางแผนทางการเงิน การจัดการงบประมาณ และการเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินในอนาคต ขณะที่ทักษะทางการเงินสะท้อนถึงมุมมองหรือจิตใจต่อการจัดการเงิน และมีบทบาทสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมทางการเงิน โดยผู้ที่มีทักษะเชิงบวกมักบริหารการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ความรู้และทักษะทางการเงินต้องทำงานควบคู่กันเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในชีวิต ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของความสำเร็จในการบริหารการเงิน

2.1.4 โครงสร้างการวัดทักษะทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2565) ใช้ชุดคำถามมาตรฐานของ OECD ฉบับปี 2565 ในการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทยในปีเดียวกัน เพื่อให้การประเมินสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และสามารถเปรียบเทียบผลการสำรวจของไทยกับประเทศอื่นที่เข้าร่วมการสำรวจของ OECD ได้ โดยในการสำรวจครั้งนี้ มีการปรับปรุงคำถามและตัวเลือกคำตอบในหัวข้อพฤติกรรมทางการเงิน ให้เหมาะสมและครอบคลุมบริบทในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ดังภาพที่ 2.1

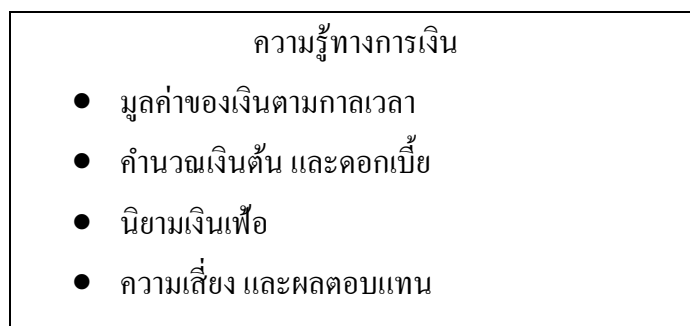


ภาพที่ 2.1 ชุดคำถามแบบสำรวจทักษะทางการเงินปี 2565

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand: BOT), 2565

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีการปรับโครงสร้างการวัดทักษะทางการเงินให้สอดคล้องกับบริบทของกรอบแนวคิด โดยปรับโครงสร้างการวัดทักษะทางการเงินให้เหลือเพียง 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านทัศนคติทางการเงิน เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการออม โดยมีการปรับดังนี้

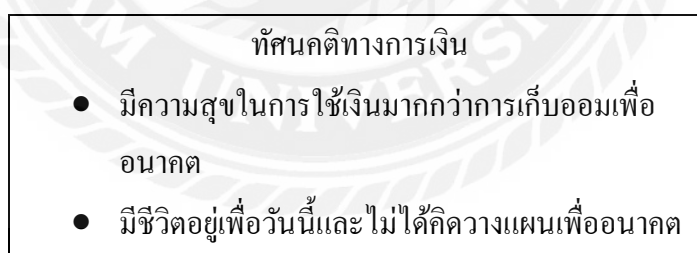
โครงสร้างการวัดทักษะทางการเงิน ด้านความรู้ทางการเงิน



ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการวัดทักษะทางการเงิน ด้านความรู้ทางการเงิน

จากภาพที่ 2.2 โครงสร้างการวัดทักษะทางการเงิน ด้านความรู้ทางการเงิน หมายถึง การมีความรู้ในเรื่องของ มูลค่าของเงินตามกาลเวลา จำนวนเงินต้น และดอกเบี้ย นิยามเงินเฟ้อ ความเสี่ยง และผลตอบแทน ความรู้ในมูลค่าของเงินตามกาลเวลา การคำนวณเงินต้น และดอกเบี้ย ยังแสดงให้เห็นถึงความรู้ในการลงทุน ด้านความเสี่ยง และผลตอบแทน

โครงสร้างการวัดทักษะทางการเงิน ด้านทัศนคติทางการเงิน



ภาพที่ 2.3 โครงสร้างการวัดทักษะทางการเงิน ด้านทัศนคติทางการเงิน

จากภาพที่ 2.3 โครงสร้างการวัดทักษะทางการเงิน ด้านทัศนคติทางการเงิน แสดงให้เห็นถึงทัศนคติทางการเงิน ที่จะส่งผลต่อการออม เพื่อให้สอดคล้องไปกับพฤติกรรมการออม

2.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการออมเงิน

2.2.1 ความหมายของการออมเงิน

สันติ ชัยศรีสวัสดิ์สุข (2567) กล่าวว่า การออม หมายถึง การวางแผนจัดสรรรายได้เพื่อเก็บไว้สำหรับอนาคต โดยลดการบริโภคในปัจจุบันให้สอดคล้องกับศักยภาพในการสร้างรายได้ในระยะยาว ไม่ใช่เพียงการใช้จ่ายแล้วเหลือถึงจะออมได้ โดยการออมที่มีประสิทธิภาพช่วยลดหนี้ครัวเรือน เพิ่มผลิตภาพการผลิต และสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญกว่าการกระตุ้นการใช้จ่ายระยะสั้นที่อาจนำไปสู่การก่อหนี้และผลกระทบต่อเสถียรภาพในระยะยาว

อีกมุมมองหนึ่ง ชูติมา พงษ์เสน่ห์ (2565) กล่าวว่า การออม คือการกักเงินส่วนหนึ่งออกจากรายได้ เพื่อเก็บไว้ใช้ในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเพื่อเป้าหมายระยะสั้นหรือระยะยาว เช่น ซื้อของที่ต้องการ ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน หรือเตรียมพร้อมสำหรับวัยเกษียณ การออมอย่างสม่ำเสมอและมีวินัย จะช่วยสร้างความมั่นคงทางการเงิน และทำให้เราบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

โดยสรุป การออมหมายถึงการจัดสรรรายได้บางส่วนในปัจจุบันเพื่อสะสมทรัพย์สินหรือเงินสำหรับใช้ในอนาคต โดยไม่ใช้จ่ายในทันที เพื่อรองรับความต้องการหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดในอนาคต เช่น การเก็บเงินเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน หรือเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินต่างๆ เช่น การซื้อบ้านหรือการเกษียณ การออมสามารถทำได้หลายรูปแบบ ทั้งการออมในทรัพย์สินทางการเงิน เช่น เงินฝากหรือกองทุน และการออมในทรัพย์สินถาวร เช่น อสังหาริมทรัพย์ การออมยังเป็นการเลือกใช้ทรัพยากรทางการเงินอย่างมีระเบียบเพื่อให้เงินที่ออมสามารถเติบโตในระยะยาวและเพิ่มมูลค่า โดยมุ่งหวังให้เกิดความมั่นคงทางการเงินและลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนในอนาคต เช่น การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีผลตอบแทนสูงในระยะยาว

2.2.2 วัตถุประสงค์ในการออม

ธนาคารกรุงเทพ (2567) ระบุว่า ในแง่ของการออม วัตถุประสงค์การออมนั้น เป็นสิ่งที่จะช่วยให้เราเห็นภาพของการออมได้มากขึ้น ไม่ใช่เพียงแค่การออมเงินเพื่อมีวัตถุประสงค์เดียว คือ เพื่อใช้จ่ายในปัจจุบันเท่านั้น แต่จะช่วยให้มีความเข้าใจในเป้าหมายการออมที่สำคัญ

วัตถุประสงค์ในการออมนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 4 วัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

2.2.2.1 ออมเพื่อใช้จ่ายในปัจจุบัน

เป็นการออมระยะสั้นถึงปานกลาง 1-5 ปี เพื่อนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่ต้องการ เช่น ใช้เงินออมเพื่อสร้างฐานะให้กับตนเอง หรือครอบครัวในการซื้อสิ่งของหรือบริการต่าง ๆ และบริจาคช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

2.2.2.2 ออมเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน

เป็นการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในกรณีเจ็บป่วย หรือมีเหตุให้ต้องใช้จ่ายอย่างเร่งด่วน เช่น ตกงาน เป็นต้น

2.2.2.3 ออมเพื่อวัยเกษียณ

เป็นการออมระยะยาว เพื่อใช้จ่ายเมื่อพ้นวัยทำงาน หรือก็คือในวัยชราหรือเกษียณอายุ

2.2.2.4 ออมเพื่อการลงทุน

เป็นการออมไว้แล้วค่อยถอนไปลงทุนในทางเลือกอื่น ๆ ที่มีโอกาสได้ผลตอบแทนมากกว่า ดอกเบี้ยเงินฝาก เพื่อให้เงินทำงาน สร้างเงินให้กับเรา

ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการออมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เรามองเห็นภาพรวมของการออมได้ชัดเจนขึ้น โดยไม่ได้จำกัดเพียงการเก็บเงินเพื่อการใช้จ่ายในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังช่วยให้เข้าใจถึงเป้าหมายการออมที่หลากหลายซึ่งมีความสำคัญต่อชีวิต

2.2.3 รูปแบบการออม

การออมในรูปแบบต่างๆ ตามที่ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (2565) ได้มีการแบ่งไว้มี 8 รูปแบบ ดังนี้

2.2.3.1 เงินฝากประจำเป็นบัญชีที่เหมาะสมสำหรับการออมเงินโดยมีข้อกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาฝาก เช่น 6 เดือน หรือ 12 เดือน โดยไม่สามารถถอนก่อนกำหนดได้ ข้อดีของเงินฝากประเภทนี้คือให้ดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากทั่วไปและมีความเสี่ยงต่ำ เหมาะกับการเก็บเงินเพื่อเป้าหมายระยะกลางถึงระยะยาว เช่น การซื้อบ้านหรือการศึกษาต่อ

2.2.3.2 เงินฝากออมทรัพย์ คือ บัญชีออมทรัพย์เป็นรูปแบบการออมที่มีสภาพคล่องสูงสามารถฝาก ถอนหรือโอนเงินได้ตลอดเวลา ทำให้เป็นบัญชีที่เหมาะสมสำหรับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและการเก็บเงินเพื่อฉุกเฉิน อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าบัญชีฝากประจำ

2.2.3.3 สลากออมทรัพย์เป็นการออมเงินที่มีลักษณะคล้ายเงินฝากประจำ แต่เพิ่มความน่าสนใจด้วยโอกาสถูกรางวัลนอกเหนือจากดอกเบี้ย เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการออมเงินระยะยาวโดยที่ยังมีโอกาสได้รับผลตอบแทนเพิ่มเติม

2.2.3.4 การออมในกองทุนและหุ้นเป็นวิธีที่สามารถสร้างผลตอบแทนสูงได้มากกว่าการฝากเงินทั่วไป แต่ก็มีความเสี่ยงสูงขึ้นไปด้วย กองทุนรวมมีผู้จัดการกองทุนช่วยดูแลพอร์ต ขณะที่หุ้นต้องศึกษาหาข้อมูลและบริหารจัดการเอง เหมาะสำหรับการลงทุนระยะยาว เช่น การออมเพื่อวัยเกษียณ

2.2.3.5 การออมในอสังหาริมทรัพย์โดยการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้านหรือคอนโด เป็นวิธีสร้างรายได้ระยะยาวที่สามารถทำกำไรได้จากการปล่อยเช่าหรือขายต่อ ข้อดีคือสามารถใช้สินเชื้อมาช่วยลงทุนได้ แต่ต้องบริหารจัดการให้มูลค่าทรัพย์สินเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดผลตอบแทนที่คุ้มค่า

2.2.3.6 การออมทองคำซึ่งเป็นสินทรัพย์ปลอดภัยที่มักมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในระยะยาว อีกทั้งในการออมทองสามารถช่วยป้องกันความเสี่ยงจากภาวะเงินเฟ้อได้ อย่างไรก็ตาม ราคาทองมีความผันผวนสูงและไม่ได้สร้างกระแสเงินสดเหมือนการลงทุนอื่นๆ

2.2.3.7 การออมโดยการซื้อพันธบัตรรัฐบาลเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำและให้ผลตอบแทนคงที่ เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการออมเงิน โดยได้รับดอกเบี้ยสูงกว่าการฝากเงินปกติ อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อจำกัดด้านระยะเวลาการถือครอง

2.2.3.8 การออมผ่านการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์เป็นการออมเงินที่ให้ทั้งผลตอบแทนและความคุ้มครองชีวิตในเวลาเดียวกัน อีกทั้งสามารถใช้ลดหย่อนภาษีได้ อย่างไรก็ตาม ผลตอบแทนมักจะต่ำกว่าการลงทุนในหุ้นหรือกองทุนรวม และมีค่าปรับหากต้องการยกเลิกกรมธรรม์ก่อนกำหนด

ดังนั้น การออมเงินเป็นรากฐานสำคัญของความมั่นคงทางการเงิน ช่วยให้เงินสำรองในยามฉุกเฉิน สร้างโอกาสให้เราบรรลุเป้าหมายทางการเงินในอนาคต และช่วยลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ การเลือกวิธีออมเงินที่เหมาะสมกับเป้าหมายและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้จะทำให้สามารถจัดการการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.4 ระยะเวลาในการออม

เมื่อมีวัตถุประสงค์ และรูปแบบในการออมเงินแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการบริหารเงินเพื่อให้เงินเติบโตและเพิ่มพูนต่อไปจนถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2568) แบ่งระยะเวลาในการออมเงินออกเป็น 3 ระยะเวลา ดังนี้

2.2.4.1 เงินออมระยะสั้น

เป็นการออมเงินสำหรับเป้าหมายที่มีระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี เช่น การเก็บเงินเพื่อท่องเที่ยว การซื้อสินค้าราคาแพงที่ต้องการ หรือการเก็บเป็นเงินสำรองในกรณีฉุกเฉิน เช่น การตกงานหรือการเจ็บป่วยอย่างรุนแรง โดยควรมีเงินสำรองอย่างน้อย 3-6 เท่าของค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในแต่ละเดือน วิธีการออมที่เหมาะสมสำหรับระยะสั้น ได้แก่ การฝากเงินในบัญชีออมทรัพย์ดอกเบี้ยสูง การฝากเงินประจำ หรือการลงทุนในกองทุนตลาดเงิน เป็นต้น

2.2.4.2 เงินออมระยะกลาง

เป็นการออมในระยะ 3-5 ปี เช่น การเตรียมการแต่งงาน หรือการเริ่มต้นธุรกิจ ในระยะนี้สามารถรับความเสี่ยงได้ในระดับปานกลางเพื่อเพิ่มโอกาสในการรับผลตอบแทนที่สูงขึ้น ทำให้เงินออมเติบโตได้เร็วขึ้น โดยอาจลงทุนในหุ้นกู้ กองทุนตราสารหนี้ หรือกองทุนผสม เป็นต้น

2.2.4.3 เงินออมระยะยาว

การออมเงินเพื่อเป้าหมายที่มีระยะเวลานานกว่า 5 ปี เช่น การออมเพื่อการศึกษาของบุตร เพื่อเตรียมเงินไว้ใช้ในช่วงเกษียณ หรือเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในการออมระยะยาว เป็นการเพิ่มน้ำหนักความเสี่ยงเพื่อให้ผลตอบแทนสูงพอที่จะชนะอัตราเงินเฟ้อ โดยอาจลงทุนในกองทุนรวมที่มีการลงทุนในหุ้นหรือสินทรัพย์ทางเลือกทั้งในประเทศ และต่างประเทศ หรือเลือกลงทุนในกองทุนต่าง ๆ ที่มีนโยบายการลงทุนในสินทรัพย์เดียวกัน เป็นต้น

2.2.5 สัดส่วนการออม

ธนาคารไทยพาณิชย์ (2566) ได้แบ่งสัดส่วนการออมไว้ดังนี้

ร้อยละ 50 สำหรับค่าใช้จ่ายประจำ สัดส่วนนี้เป็นส่วนที่มากที่สุด โดยจัดไว้สำหรับค่าใช้จ่ายจำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าผ่อนบ้าน ผ่อนรถ ค่าสาธารณูปโภค ค่าอาหาร และค่าเดินทาง เป็นต้น

ร้อยละ 30 สำหรับการใช้จ่ายเพื่อความสุขส่วนตัว ส่วนนี้จัดไว้สำหรับการใช้จ่ายที่ช่วยเพิ่มความสุขให้กับชีวิต เช่น การซื้อของที่ชอบ ดูหนัง หรือการทานอาหารมื้อพิเศษที่แตกต่างจากมื้อปกติ สัดส่วนนี้ช่วยให้มีชีวิตที่สมดุล ไม่เคร่งเครียดกับการออมมากเกินไป

ร้อยละ 20 สำหรับการออมเงิน สัดส่วนที่เหลือควรจัดสรรไว้เพื่อการเก็บออมสำหรับอนาคต เช่น การฝากเงินในบัญชีธนาคาร ฝากประจำ หรือลงทุน เป็นต้น

โดยสรุป สัดส่วนในการออมนั้น ควรมีอย่างน้อย ร้อยละ 20 ของรายได้ในแต่ละเดือน แต่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ เพราะ หากเคร่งครัดในการออมมากเกินไป หรือหย่อนยานในการออมมากเกินไป ก็อาจทำให้เกิดผลเสียต่อการออมได้

2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงิน

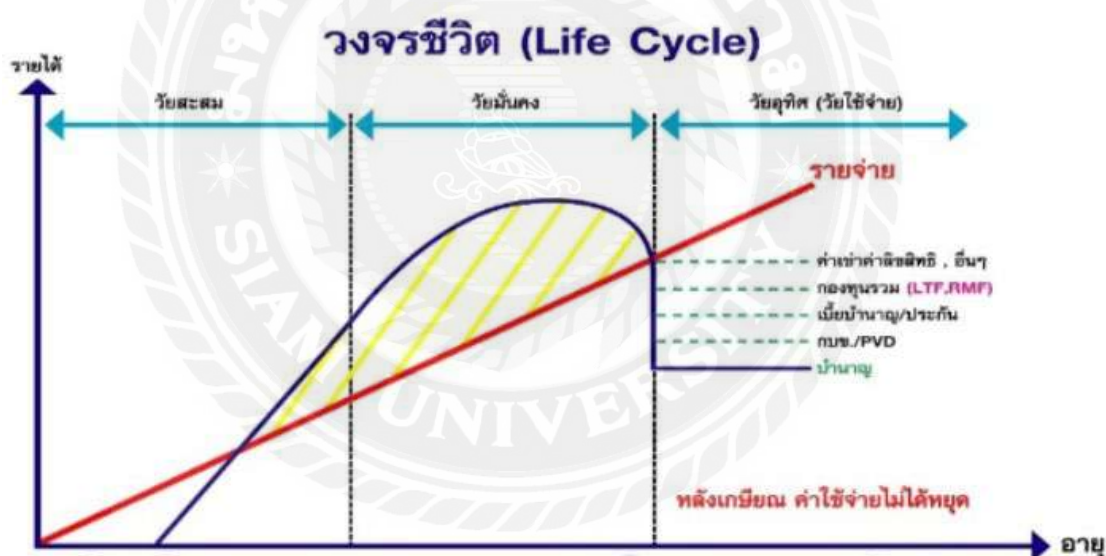
2.3.1 ความหมายของพฤติกรรมการออมเงิน

สถาบันคุ้มครองเงินฝาก (2567) อธิบายว่า พฤติกรรมการออมเป็นการสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารจัดการเงินของบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงทางการเงินทั้งในระดับบุคคลและเศรษฐกิจโดยรวม หากต้องการเสริมสร้างพฤติกรรมการออม ควรมีการให้ความรู้ทางการเงินและสร้างแรงจูงใจในการออมอย่างต่อเนื่อง

จิรภัทร ธีรภัทรกุล (2565) กล่าวว่า พฤติกรรมการออมเงินคือการจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่ง เพื่อเก็บสะสมไว้ใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของพฤติกรรมทางการเงินที่ดี การออมจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลมีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย มีทัศนคติเชิงบวกต่อการออม มีความตั้งใจที่จะออมด้วยตนเอง และมีแรงจูงใจหรือเป้าหมายที่ชัดเจนในการออมเงิน ซึ่งเป้าหมายเหล่านี้จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการออมอย่างต่อเนื่อง

โดยสรุป พฤติกรรมการออมเงิน หมายถึง การจัดสรรรายได้เพื่อเก็บรักษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เงินสด เงินฝาก หรือการลงทุน เพื่อใช้ในอนาคต โดยสามารถมุ่งหวังทั้งการเตรียมรับมือเหตุการณ์ไม่คาดฝันหรือการบรรลุเป้าหมายชีวิต เช่น การศึกษา การเกษียณ หรือการซื้อทรัพย์สิน การออมยังเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนทางการเงินที่ช่วยลดความเสี่ยงในอนาคตและตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสม โดยสะท้อนถึงความรู้ทางการเงินและทัศนคติที่ดีในการจัดการเงิน

2.3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมเงิน



ภาพที่ 2.4 ทฤษฎีวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Hypothesis: LCH)

ที่มา: ธีรภัทร ธีรภัทรกุล, 2566

จากภาพที่ 2.4 ทฤษฎีวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Hypothesis: LCH) แสดงให้เห็นว่า การออมเงินของบุคคลขึ้นอยู่กับการวางแผนรายได้และการบริโภคตลอดช่วงชีวิต ทฤษฎีนี้แบ่งวงจรชีวิตของบุคคลออกเป็น 3 ช่วง คือ

ช่วงวัยแรก คือ ช่วงวัยสะสมหรือวัยทำงานตอนต้น (Youth years)

ช่วงวัยที่สอง คือ ช่วงวัยมั่นคงหรือวัยทำงาน (Working years)

ช่วงวัยที่สาม คือ ช่วงวัยอุทิศหรือวัยเกษียณ (Retirement years)

พฤติกรรมกรรมการออมเงินของบุคคลขึ้นอยู่กับการวางแผนรายได้และการบริโภคที่สอดคล้องตลอดช่วงชีวิต โดยทฤษฎีนี้แบ่งวงจรชีวิตของบุคคลออกเป็น 3 ช่วงหลัก คือ ช่วงวัยสะสมหรือวัยทำงานตอนต้น (Youth years) ซึ่งเป็นระยะที่บุคคลมีรายได้ต่ำจากการยังศึกษาอยู่หรือเพิ่งเริ่มทำงาน ทำให้ต้องพึ่งพาการกู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือการลงทุนในอาชีพ และมักใช้จ่ายเกินรายได้ที่มี ช่วงวัยมั่นคงหรือวัยทำงาน (Working years) ที่ถือเป็นระยะที่มีรายได้สูงสุดจากการทำงานเต็มเวลา ซึ่งเป็นช่วงที่สามารถออมเงินได้มากที่สุด และเน้นการออมเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต โดยเฉพาะการเกษียณ และช่วงวัยอุทิศหรือวัยเกษียณ (Retirement years) ที่บุคคลไม่มีรายได้จากการทำงานและต้องพึ่งพาเงินออมที่สะสมไว้ รวมถึงผลตอบแทนจากการลงทุนเพื่อการดำรงชีวิต ทฤษฎีนี้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของพฤติกรรมกรรมการออมเงินของบุคคลในแต่ละช่วงอายุได้อย่างชัดเจน

2.4 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ

2.4.1 ความหมายของสังคมผู้สูงอายุ

กรมอนามัย (2567) อธิบายว่า สังคมผู้สูงอายุ หมายถึง สังคมที่มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ หรืออายุ 60 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนส่งผลต่อโครงสร้างประชากรโดยรวม โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับการจัดประเภทสังคมผู้สูงอายุไว้ดังนี้

2.4.1.1 สังคมผู้สูงอายุ หมายถึง สังคมที่ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนมากกว่า ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด หรือประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนเกิน ร้อยละ 7

2.4.1.2 สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ หมายถึง สังคมที่ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนมากกว่า ร้อยละ 20 หรือประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนเกิน ร้อยละ 14

2.4.1.3 สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ยิ่ง หมายถึง สังคมที่ประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนเกิน ร้อยละ 20

ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ. 2548 เมื่อสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีมากกว่า ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งประชากรผู้สูงอายุมีสัดส่วนมากกว่า ร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2573 ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ยิ่ง

2.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ

2.4.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

Böheim et al. (2024) ระบุว่า ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมผู้สูงอายุได้ก่อให้เกิดความกังวลทางเศรษฐกิจอย่างมาก เมื่อสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ความสมดุลระหว่างประชากรที่อยู่ในวัยทำงานและประชากรที่ต้องพึ่งพิงก็ยิ่งเครียดมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความท้าทายอย่างมากต่อตลาดแรงงาน ระบบประกันสังคม และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยรวม

2.4.3 การเตรียมตัวด้านการเงินเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

กรมกิจการผู้สูงอายุ (2564) อธิบายไว้ว่า เพื่อที่จะเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวางแผนทางการเงิน ดังนี้

2.4.3.1 การออม คือ ควรวางแผนการใช้จ่ายให้ชัดเจนทั้งในระยะเวลาแต่ละเดือนและปี โดยระบุว่ามียอดค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง และมูลค่าเท่าไร รวมถึงควรควบคุมการใช้จ่ายให้อยู่ในกรอบแผนที่กำหนด นอกจากนี้ควรเตรียมเงินสดให้เพียงพอสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งแนะนำให้มียอดสำรองอย่างน้อย 3-6 เท่าของค่าใช้จ่ายรายเดือน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน อีกทั้ง มีการวางแผนการเงินแต่ละช่วงอายุ

2.4.3.2 การจัดการหนี้ คือ การลงมือปฏิบัติเพื่อให้หนี้สินลดลง หรือหมดไป เพื่อความมั่นคงทางการเงิน ก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ

2.4.3.3 การบริหารค่าใช้จ่าย คือ การบริหารจัดการรายได้ที่ได้มาจากทุกแหล่ง เพื่อนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเป็นการบริหารที่เราจะมีความสุขพร้อมกับการที่ไม่ต้องมีความกังวลค่าใช้จ่ายในอนาคต

2.4.3.4 การลงทุน คือ การนำเงินที่มีอยู่ไปเป็นทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนหรือให้เงินทุนนั้นงอกเงยเพิ่มขึ้น โดยมีการจัดสรรลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ และมีการกระจายความเสี่ยง

โดยสรุป สังคมผู้สูงอายุ หมายถึงสังคมที่มีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนกระทบต่อโครงสร้างประชากร จากปัจจัยอย่างอัตราการเกิดที่ลดลงและอายุขัยที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากความก้าวหน้าทางการแพทย์และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดภาระทางเศรษฐกิจโดยกลุ่มวัยแรงงานต้องดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ผ่านดัชนีการพึ่งพิงทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ การเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจำเป็นต้องวางแผนทางการเงิน เช่น การออมเงินอย่างรอบคอบ การจัดการหนี้ให้หมดก่อนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุการบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และการลงทุนในสินทรัพย์ที่หลากหลายเพื่อสร้างผลตอบแทนและลดความเสี่ยงทางการเงิน

2.5 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรเจนเนอเรชั่น Y

2.5.1 ความหมายของประชากรเจนเนอเรชั่น Y

Dimock (2023) อธิบายว่า Millennials หรือ Generation Y เป็นกลุ่มที่เกิดและเติบโตมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ พวกเขามีแนวคิดที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่นในการทำงาน และให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตมากกว่าความมั่นคงทางการเงินแบบดั้งเดิม

ธนาคารกรุงเทพ (2563) อธิบายไว้ว่า ในประเทศไทย เจเนอเรชั่น Y หรือ Millennials คือกลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523-2540 เติบโตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความคุ้นเคยและเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ง่าย อีกทั้งยังเติบโตในช่วงเศรษฐกิจเฟื่องฟู ทำให้มีโอกาสทางการศึกษาและมีแนวคิดที่เน้นความสะดวกสบาย รักอิสระ และมีความเป็นตัวของตัวเองสูง ส่งผลให้มีพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างจากคนรุ่นก่อน ๆ

2.5.2 ลักษณะเฉพาะของประชากรเจนเนอเรชั่น Y

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (2564) กล่าวว่า ประชากรเจนเนอเรชั่น Y เป็นกลุ่มคนวัยทำงานที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากรุ่นอื่น ๆ พวกเขาต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ ชอบความท้าทาย และมองหาโอกาสใหม่ ๆ อยู่เสมอ ไม่ชอบการถูกสั่ง แต่ต้องการที่จะเป็นแบบอย่างและการให้คำแนะนำ อีกทั้งประชากรเจนเนอเรชั่น Y ให้ความสำคัญกับความไว้วางใจ และพร้อมที่จะแสดงศักยภาพเมื่อได้รับโอกาส นอกจากนี้ ยังมองว่าการใช้จ่ายเงินเป็นการลงทุนเพื่อความคุ้มค่า ไม่ว่าจะเป็นการซื้อเวลา ความสะดวกสบาย หรือความสุข

ธนาคารกสิกรไทย (2564) ระบุว่า แม้ว่าประชากรเจนเนอเรชั่น Y จะมีความกระตือรือร้นในการหารายได้และการลงทุน แต่พวกเขามักประสบปัญหาความไม่มั่นคงทางการเงิน เช่น หนี้สินส่วนบุคคลและการขาดแคลนเงินออม เนื่องจากพฤติกรรมการใช้จ่ายที่คำนึงถึงความพึงพอใจส่วนบุคคลและการบริโภคเชิงสังคม

Peluso (2024) อธิบายว่า ประชากรเจนเนอเรชั่น Y เผชิญกับความท้าทายทางการเงินจากหนี้สินจำนวนมาก อีกทั้งยังประสบกับภาวะเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคงจากวิกฤตการณ์ต่าง ๆ เช่น COVID-19 พฤติกรรมทางการเงินของพวกเขาก็เน้นการออมและการลงทุนเพื่ออนาคต อีกทั้งมีการใช้กรอบการจัดการเงินแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่หนึ่ง ร้อยละ 50 นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าที่อยู่อาศัย เป็นต้น ส่วนที่สอง ร้อยละ 30 นำไปเก็บออม และส่วนที่สาม ร้อยละ 20 นำไปลงทุน อีกทั้งการสร้างบัญชีฉุกเฉินเป็นกลยุทธ์ที่คนรุ่นนี้นำมาใช้ในการปรับปรุงนิสัยการเงินให้มั่นคงและรับมือกับอนาคตที่ไม่แน่นอน

โดยสรุป ประชากรเจนเนอเรชั่น Y หรือ มิลเลนเนียล (Millennials) คือกลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี 2523-2540 และอยู่ในช่วงอายุ 27-43 ปีในปี 2567 พวกเขาเติบโตในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญ มีลักษณะเด่นคือความคล่องตัว ชื่นชอบการสร้างสมดุลระหว่างงานและชีวิต และให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง อีกทั้งประชากรเจนเนอเรชั่น Y มีบทบาทสำคัญในตลาดแรงงานและเศรษฐกิจปัจจุบัน แต่เผชิญปัญหาความไม่มั่นคงทางการเงินจากการเป็นหนี้และการใช้จ่ายตามความต้องการส่วนบุคคลและสังคม

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฏฐา ตระกูลกำจาย (2566) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเพียงพอของเงินวัยเกษียณของพนักงานรัฐวิสาหกิจ กรณีศึกษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 (ภาคใต้) จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการออม เช่น จำนวนเงินออม ความถี่ รูปแบบการออม และระยะเวลาในการออม มีความสัมพันธ์กับความเพียงพอของเงินในวัยเกษียณ

กานต์ชนก มณีพรหม (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ความรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุของ ข้าราชการทหาร สังกัด กรมกำลังพล ผลการศึกษาความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

ศิริลักษณ์ วาสยศ (2562) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมของข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการออมมีความสัมพันธ์กับทักษะทางการเงิน โดยเฉพาะในด้านวัตถุประสงค์การออม และจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน

ปฎิมากร ใจอ่อน (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยแวดล้อมระดับมหภาค ทักษะทางการเงิน และการจัดการ การเงินส่วนบุคคลที่เป็นสาเหตุปัจจัยแห่งความสำเร็จในการออมเงินของ เจเนอเรชั่น Y เพื่อวัยเกษียณ ผลการศึกษาพบว่า โดยทักษะทางการเงินได้แก่ ความรู้ทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการออมเงินของ เจเนอเรชั่น Y เพื่อวัยเกษียณ

นฤทธิ์ เกิดวิมลสิ่ง และ จันทิมา บรรจงประเสริฐ (2565) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ทัศนคติทางการเงินและบรรทัดฐานส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนเกษียณอายุ ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติทางการเงินส่งผลดีต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินของคนเจนเอเรชั่น Y เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินงานวิจัย ดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การตรวจสอบเครื่องมือ
- 3.5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8 การตรวจสอบเชิงสามเส้า (Triangulation)

3.1 รูปแบบการวิจัย

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มคนที่อยู่ในช่วงเจนเอเรชั่น Y จำนวน 30 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เหตุผลที่ใช้กลุ่มคนอยู่ในช่วงเจนเอเรชั่น Y เพราะ กลุ่มคนในช่วงเจนเอเรชั่น Y ถือเป็นกลุ่มที่เริ่มเข้าสู่วัยทำงานอย่างเต็มตัว และเริ่มสนใจการวางแผนอนาคตทางการเงิน

3.2 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยเป็นประชากรที่อยู่ในช่วงเจนเอเรชั่น Y ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรในช่วง เจนเอเรชั่น Y เพศชาย จำนวน 13 คน ประชากรในช่วงเจนเอเรชั่น Y เพศหญิง จำนวน 16 คน และประชากรในช่วง เจนเอเรชั่น Y เพศ LGBTQIA+ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำถามในการสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิด ตามหัวข้อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมการออม เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ และมีการบันทึกเสียงสนทนาตลอดการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ลักษณะการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งมีความยืดหยุ่นสูง ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ขณะนั้น แต่จะมีการตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า ซึ่งสามารถเพิ่มเติมคำถามได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการครบถ้วนมากที่สุด คำถามเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้น แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ จำนวน 7 ข้อ ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะทางการเงิน จำนวน 4 ข้อ ส่วนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการออม จำนวน 3 ข้อ ส่วนที่ 4 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จำนวน 3 ข้อ และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 1 ข้อ

3.4 การตรวจสอบเครื่องมือ

ในการประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินคุณภาพของชุดแบบสัมภาษณ์

การประเมินความเที่ยงตรง (Validity)

การประเมินนี้ทำโดยการขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิหรืออาจารย์ที่ปรึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์และการครอบคลุมของเนื้อหาว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างไร

ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบแบบสัมภาษณ์และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ตรวจสอบความถูกต้องและทำการแก้ไขปรับปรุงให้แบบสัมภาษณ์ได้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

หลังจากนั้นนำเสนอแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้วต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1. รศ.ดร.วิญญู ภูมิพานิช 2. ดร.ชุตินาถ ทองจีน และ 3. ดร.พุดิสสิทธิ์ ตั้งสิริหิรัญกุล เพื่อพิจารณาความถูกต้องสมบูรณ์ และนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาวิเคราะห์หาค่าความตรงของเนื้อหาด้วยการคำนวณค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาตามโครงสร้าง โดยมีการกำหนดคะแนนดังนี้

- +1 เมื่อเห็นว่าเนื้อหาของแบบสอบถามตรงกับขอบเขตเนื้อหาที่ระบุในโครงสร้าง
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของแบบสอบถามตรงกับขอบเขตเนื้อหาที่ระบุในโครงสร้าง
 - 1 เมื่อเห็นว่าเนื้อหาของแบบสอบถามไม่ตรงกับขอบเขตเนื้อหาที่ระบุในโครงสร้าง
- หลังจากได้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านครบถ้วนแล้ว นำคะแนนที่ได้มาคำนวณค่า

Index of Item Objective Congruence (IOC) ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 0.87

3.5 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการทำวิจัยดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี บทความ วารสาร รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมออมเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแบบคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงานวิจัย

3.5.2 ผู้วิจัยมีการศึกษารูปแบบและวิธีการในการจัดทำคำถามของงานวิจัยจากงานวิจัยต่างๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์และเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาภายใต้กรอบแนวคิดงานวิจัยที่ได้กำหนดไว้

3.5.3 ผู้วิจัยจัดทำแบบยินยอมการสัมภาษณ์ให้ผู้สัมภาษณ์ลงนามก่อนการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์เพื่องานวิจัยนี้จะถูกเก็บเป็นความลับตามหลักจริยธรรม

3.5.4 ผู้วิจัยแนะนำตัวแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจในการให้ข้อมูล รวมถึงบอกวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์

3.5.5 ระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ว่ามีการแสดงออกอย่างไร มีความกดดันหรือไม่ ปฏิบัติต่อผู้สัมภาษณ์ เพื่อประเมินสถานการณ์และปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นเทคนิคในการสัมภาษณ์ไปตามความเหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ และประเมินผลในขั้นถัดไป

3.5.6 เมื่อเก็บข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้แล้ว จึงนำข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ไปถอดเสียงสัมภาษณ์ และสรุปความคิดเห็นจริงโดยไม่มีการเพิ่มเติมความคิดเห็นของผู้วิจัย หรือบิดเบือน เติมแต่งเพิ่มเติมใดใดทั้งสิ้น

3.5.7 ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการถอดเสียงสัมภาษณ์มาสรุปความคิดเห็น และนำไปวิเคราะห์เพื่อให้เป็นผลลัพธ์ที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source)

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3.6.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source)

ข้อมูลที่ได้มาจากการค้นคว้าบทความทางวิชาการและเอกสารที่เกี่ยวข้องในฐานข้อมูลออนไลน์ โดยเน้นที่หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประชากรเจนเนอเรชั่น Y นอกจากนี้ยังรวมถึงแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยงานวิจัย บทความทางวิชาการ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังศึกษาอยู่

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้:

3.7.1 สรุปปัจจัยต่าง ๆ จากคำสำคัญ (Keyword) ที่ได้จากการสัมภาษณ์

3.7.2 สร้างรหัสคำ (Coding) และจัดกลุ่มคำที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

3.7.3 สรุปข้อมูลให้กระชับขึ้นโดยการเลือกเฉพาะข้อมูลที่สำคัญและเชื่อมโยงกับงานวิจัยจริง ๆ เท่านั้น และตัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออก

3.7.4 นำข้อมูลที่คัดเลือกแล้วมาจัดกลุ่มใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.7.5 ประมวลผลข้อมูลจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการจัดกลุ่มใหม่เพื่อใช้ในการอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี และการเชื่อมโยงข้อสรุป โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเปรียบเทียบและสรุปข้อค้นพบ

3.8 การตรวจสอบเชิงสามเส้า (Triangulation)

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การเปรียบเทียบและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน ข้อมูลเหล่านี้ ได้มาจากการสัมภาษณ์ 30 คน การสังเกตปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์ขณะสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความเชิงวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ มาเปรียบเทียบรวมกัน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลมากขึ้น หลังจากการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้ครบทั้ง 30 คน เมื่อระยะเวลาผ่านไป 3 สัปดาห์ จึงทำการสัมภาษณ์เพิ่มอีก 3 คน ผลที่ได้มีความสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย แบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้

- 4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์
- 4.2 ทักษะทางการเงิน
- 4.3 พฤติกรรมการออม
- 4.4 การเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- 4.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์
- 4.6 องค์ความรู้ใหม่

4.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ แบ่งออกเป็น 7 หัวข้อ ดังนี้

- 4.1.1 ด้านเพศ

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำนวน 13 คน เพศหญิง จำนวน 16 คน และ LGBTQIA+ จำนวน 1 คน
- 4.1.2 ด้านอายุ

การวิจัยเก็บข้อมูลตัวอย่างในช่วงอายุช่วง 27 - 30 ปี จำนวน 11 คน อายุช่วง 31 – 34 ปี จำนวน 9 คน อายุช่วง 35 – 38 ปี จำนวน 7 คน อายุช่วง 39-43 ปี จำนวน 3 คน
- 4.1.3 ด้านการศึกษา

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 0 คน ระดับปริญญาตรี จำนวน 23 คน ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 คน
- 4.1.4 ด้านสถานภาพ

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ โสด จำนวน 22 คน สถานภาพสมรส จำนวน 8 คน

4.1.5 ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 1 คน ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 – 30,000 บาท จำนวน 8 คน ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท จำนวน 11 คน ช่วงรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 45,001 – 60,000 บาท จำนวน 8 คน และช่วงรายได้เฉลี่ยสูงกว่า 60,000 บาทขึ้นไป จำนวน 2 คน

4.1.6 ด้านค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 13 คน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 15,000 – 30,000 บาท จำนวน 15 คน ช่วงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 30,001-45,000 บาท จำนวน 2 คน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 45,001 – 60,000 บาท จำนวน 0 คน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงกว่า 60,000 บาทขึ้นไป จำนวน 0 คน

4.1.7 ด้านอาชีพ

การวิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 1 คน ประกอบอาชีพ พนักงานเอกชน จำนวน 18 คน ประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 4 คน ประกอบอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 7 คน และอื่น ๆ จำนวน 0 คน

4.2 ทักษะทางการเงิน แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อดังนี้

4.2.1 ความรู้ทางการเงิน เครื่องมือทางการเงิน และการลงทุน

4.2.1.1 เครื่องมือทางการเงิน

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ใช้เครื่องมือทางการเงินที่หลากหลายเพื่อการออมและการลงทุน เช่น บัญชีออมทรัพย์ สลากออมสิน กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) สหกรณ์ออมทรัพย์ และประกันชีวิตเพื่อความมั่นคงในระยะยาว ด้านการลงทุนมีการใช้หุ้น กองทุนรวม คริปโตเคอร์เรนซี ทองคำ และอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างรายได้เสริมและรับมือกับเงินเฟ้อ ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้ความสำคัญกับการลดหย่อนภาษีผ่านกองทุน RMF ประกันบำนาญ และพันธบัตรรัฐบาล หรือเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ เช่น อาร์ตทอย (Art Toy) และพระเครื่อง ทั้งนี้เครื่องมือทางการเงินที่เลือกใช้ขึ้นอยู่กับระดับความรู้ ประสบการณ์ และเป้าหมายทางการเงินของแต่ละบุคคล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เครื่องมือทางการเงินในการบริหารจัดการเงินและสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

ทั้งนี้เครื่องมือทางการเงินโดยทั่วไปนั้นมีการใช้เพื่อเป้าหมายทางการเงินระยะยาว โดยการออมเงินผ่าน บัญชีออมทรัพย์และสลากออมสิน เป็นทางเลือกที่ได้รับความนิยม เนื่องจากให้สภาพคล่องสูงและมีโอกาสถูกรางวัลเป็นผลตอบแทนเพิ่มเติม สำหรับข้าราชการและพนักงานรัฐ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) และสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นแหล่งออมเงินที่มั่นคงและมีผลตอบแทนต่อเนื่อง ในขณะที่ ประกันชีวิตและประกันบำนาญ ถูกใช้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงด้านสุขภาพและเพิ่มหลักประกันทางการเงินในอนาคต ด้านการลงทุน ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนเลือก หุ้นและกองทุนรวม เพื่อสร้างผลตอบแทนระยะยาว ขณะที่บางคนสนใจ คริปโตเคอร์เรนซี เพื่อโอกาสรับผลกำไรที่สูงขึ้น แม้จะมีความเสี่ยงมากขึ้นเช่นกัน ทองคำและอสังหาริมทรัพย์ ถูกมองว่าเป็นสินทรัพย์ปลอดภัยที่ช่วยรักษามูลค่าเงินและป้องกันเงินเฟ้อ นอกจากนี้ หลายคนยังให้ความสำคัญกับการลดหย่อนภาษี โดยใช้ กองทุน RMF พันธบัตรรัฐบาล และประกันบำนาญ เพื่อช่วยเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางภาษีควบคู่ไปกับการออมและการลงทุน

นอกจากนั้น เครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ ได้แก่ อาร์ตทอย (Ary Toy) และพระเครื่อง โดยผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่ง ซื้ออาร์ตทอยเพื่อการสะสมและเก็งกำไร เนื่องจากมูลค่าอาจเพิ่มขึ้นตามความนิยม ศิลปิน และความหายาก และมีการซื้ออาร์ตทอยรุ่นที่ผลิตมาด้วยจำนวนที่มีจำกัดเพื่อนำไปขายต่อในตลาดนักสะสม ซึ่งสามารถสร้างผลตอบแทนสูงได้หากเป็นที่ต้องการ ในขณะที่พระเครื่อง ถูกมองว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีคุณค่าทางจิตใจและวัฒนธรรม นอกจากการสะสมแล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งยังลงทุนในพระเครื่องที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยม โดยอาศัยปัจจัยด้านความขลัง และความต้องการของตลาดเป็นตัวกำหนดมูลค่า ทั้งอาร์ตทอย และพระเครื่องมีตลาดเฉพาะกลุ่มและต้องอาศัยความรู้เฉพาะทางในการประเมินราคา ความเสี่ยงในการลงทุนขึ้นอยู่กับความนิยมของตลาดและความสามารถในการขายต่อ ดังนั้น นักสะสมและนักลงทุนจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดก่อนตัดสินใจซื้อเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า “ด้วยความที่แบบว่า ที่บ้านพี่ไม่ได้เดือดร้อนอะไร เลยเริ่มเอาเงินไปลงทุน โดยแบ่งเงินออกไปลงทุนในหุ้นกับกองทุนก็ประมาณ 5% ค่ะ แต่ไม่ได้ลงทุนในทองคำค่ะ แต่ว่าก็มีแค่เก็บไว้ที่แบบว่าได้เป็นของขวัญค่ะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 กล่าวว่า “จะมีซื้อสลากออมสินเก็บไว้บ้างครับ แล้วก็คริปโตก็มีเหมือนกัน แต่ว่าในตลาดหุ้น ยังไม่ได้สนใจในในทางนั้นครับ แล้วก็มีพวกอสังหาฯ ที่ลงทุนซื้อมาแล้วปล่อยเช่า”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 กล่าวว่า “พี่ชอบอาร์ตทอย ซึ่งจากความชอบมันเลยก็มาเป็นแบบลงทุนในอาร์ตทอยตัวที่มันเริ่มเป็นกระแส ละแบบ มันเคยมีช่วงขาขึ้น ขึ้นแบบว่า กำไรคือประมาณ 400% แบบอย่างเช่น ตอนนั้นนะ เราลงทุนซื้อตัวละ 500 บาท ก็เคยขายได้สูงสุด คือตัวละ 2000 บาทเลย”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 27 กล่าวว่า “มีซื้อ ETF แล้วก็มีส่วนซื้อสลากกินแบ่ง เอ๊ย ไม่ใช่ สลากออมสินค่ะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 30 กล่าวว่า “พี่เมื่อก่อนก็เล่นโป๊กเกอร์บ้าง แล้วก็บิทคอยน์บ้าง ตอนนี้เลิกแล้วเพราะ ขาดทุนครับ มีพระเครื่องที่เล่นตั้งแต่เด็ก ๆ เลย และก็เริ่มมีการลงทุนสร้างบ้านพักคนชราที่ต่างจังหวัดด้วย”

4.2.1.2 การลงทุน

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีมุมมองเชิงบวกต่อการลงทุน และมองว่าการลงทุนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางการเงินและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านก็มีมุมมองและแนวทางการลงทุนที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์และเป้าหมายของตนเอง โดยผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านมีแนวทางการลงทุนที่หลากหลาย โดยบางท่านเน้นการลงทุนระยะยาวผ่านหุ้น กองทุนรวม และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ขณะที่บางคนสนใจสินทรัพย์ที่ปลอดภัย เช่น ทองคำ สลากออมสิน และพันธบัตรรัฐบาล นอกจากนี้ ยังมีการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซี อสังหาริมทรัพย์เพื่อปล่อยเช่า และธุรกิจส่วนตัวเพื่อสร้างรายได้แบบระยะยาว โดยผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านเลือกใช้การลงทุนเพื่อป้องกันเงินเพื่อและเตรียมพร้อมสำหรับวัยเกษียณ ทั้งนี้ ระดับความเสี่ยงและรูปแบบการลงทุนขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ทางการเงินของแต่ละบุคคล

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า “สมมติว่าเมื่อภาระทุกอย่างเคลียร์หมดแล้ว เราก็คิดจะลงทุนเก็บเงินเพื่อทำเป็นลานจอดรถ เพราะที่บ้านมีพื้นที่ค่อนข้างเยอะ และบ้านอยู่ใกล้กับ BTS วุฒากาศ ซึ่งพื้นที่ตรงนั้นคนต้องการหาที่จอดรถเยอะมาก โดยเฉพาะในช่วงเช้า ๆ ที่คนขับรถมักจะหาที่จอดยาก ถ้าผมขับรถไปไกลหน่อยแล้วจอดไว้เพื่อขึ้น BTS หรือ MRT ไปสถานที่ต่าง ๆ ก็จะสะดวกกว่าการขับรถเข้าไปจอดตรงกลางเมือง”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 21 กล่าวว่า “มีลงทุนบ้างครับ อย่างเช่นอาจจะมีซื้อทองเก็บบ้างหรืออาจจะไปซื้อหุ้นบ้าง แต่ช่วงนี้พี่เบรคคิดนิ่งครับ เพราะว่าหุ้นไทยจะไม่ค่อยดีช่วงนี้ และก็ซื้อพวกคอนโด ปล่อยเช่าให้ชาวต่างชาติครับ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 25 กล่าวว่า “มีลงทุนบ้างในสินทรัพย์ดิจิทัลครับก็คือพวกคริปโต โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในเหรียญอย่างเดียว ก็มันต้องมีการหมุนเวียนตามวงจรของสินทรัพย์ แต่ละอย่างมันไม่ใช่เงินที่ว่าเราจะเอาไปเก็บไว้เฉยๆแล้วปล่อยทิ้ง”

4.2.1.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีการบริหารความเสี่ยงและคาดหวังผลตอบแทนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับระดับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ทางการเงิน โดยผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น บัญชีออมทรัพย์ สลากออมสิน พันธบัตรรัฐบาล และกองทุนรวมที่มีความเสี่ยงต่ำ เพื่อเน้นความมั่นคงและรับมือกับเงินเพื่อ ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านยอมรับความเสี่ยงที่สูงขึ้นจากการลงทุนในหุ้น คริปโตเคอร์เรนซี และอสังหาริมทรัพย์ เพื่อโอกาสรับผลตอบแทนที่มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านให้ความสำคัญกับการกระจายความเสี่ยงและการศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจลงทุน เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่เหมาะสมและลดโอกาสขาดทุน และยังมีผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุน และต้องการคำแนะนำในการวางแผนการลงทุนที่เหมาะสมต่อไป

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 กล่าวว่า “พวกกองทุนที่พี่เล่นจะเล่นกองทุนที่ความเสี่ยงต่ำ ถึงจะได้ผลตอบแทนน้อย แต่พี่เน้นว่าถ้าผลตอบแทนมัน แบบเช่น ถ้าเค้าเอาไปลงทุนแล้วมันขาดทุน มันก็ไม่โอ ประกันก็เป็นประกันออมแล้วก็มีเงินปันผลรายปีคืนให้ก็คือผลตอบแทนโอเค”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16 กล่าวว่า “เราก็แบบเลือกลงทุน ในแผนกบข. ก็ลงทุนเลือกแผนคือเขามีแผนให้เราอยู่แล้ว มีความเสี่ยงต่ำ ความเสี่ยงกลาง ความเสี่ยงสูง เรื่องลงทุนแบบไหน แล้วพี่เลือกความเสี่ยงสูง เพราะผลตอบแทนมันดี แต่ก็มีความเสี่ยงบ้าง เดือนละหมื่น แต่มันแบบเราโอเค เพราะไม่ได้ขาดทุนตลอด”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 19 กล่าวว่า “เราไม่มีความรู้ในด้านนี้เลย แบบไม่ค่อยอยากยุ่ง มันจะเป็นกลัวเสียมากกว่าได้ก็รู้สึกว่ามันมีความเสี่ยงเหมือนกันมันเป็นความเสี่ยงที่ไม่อยากเอาเงินไปลงทุนในสิ่งที่ตัวเองแบบไม่ถนัดอะไร แล้วผลตอบแทนก็ไม่มี”

4.2.1.4 เงินเพื่อ

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ตระหนักถึงผลกระทบของเงินเพื่อต่อค่าครองชีพและการออม โดยผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านกังวลว่าเงินออมในบัญชีธนาคารอาจมีมูลค่าลดลงเมื่อเทียบกับอัตราเงินเฟ้อ ทำให้เลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่สามารถเติบโตได้ เช่น หุ้น กองทุนรวม ทองคำ อสังหาริมทรัพย์ และคริปโตเคอร์เรนซี หรือ ออมเงินในรูปแบบอื่นนอกจากการออมทรัพย์ในธนาคาร เพื่อรักษามูลค่าของเงินในระยะยาว ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับเงินเฟ้อมากนัก เนื่องจากมีรายได้ประจำหรือสวัสดิการรองรับ อย่างไรก็ตาม

ผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านเริ่มปรับตัวโดยศึกษาแนวทางการลงทุนเพิ่มเติมเพื่อป้องกันมูลค่าเงินลดลง และสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 กล่าวว่า “ที่พื้อมส่วนใหญ่พื้จะซื้อหุ้นนะ คือ ซื้อเป็นหุ้นแล้วค่อยๆ ออกมาตอนจำเป็น แต่ว่าไม่ไม่ถึงขั้นถือเป็นหุ้นอย่างเดียวเลย เป็นหุ้นในสตรัมมิ่ง ส่วนใหญ่จะเป็น หุ้นปันผลแล้วเวลาพื้อยากใช้อะไรพื้ก็ค่อยแบบว่าไปขาย”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11 กล่าวว่า “แบบพื้ฝากเป็นหุ้นแทนออมทรัพย์ธนาคารเลย แต่คือก็มี อยู่บ้างที่แบบว่าเอามาไว้ใช้จ่ายสแกนคิวอาร์ อันนี้มีอยู่แล้ว ถ้าเรามีเรื่องต้องใช้เงินก็เหมือนกู้หุ้น ตัวเองมา คือจะเสียดอกเบี้ยอยู่แล้วที่สัก 700 บาท แต่เราได้แบบปันผลมาหลักหมื่น มันก็ ครอบคลุมอยู่แล้ว”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 กล่าวว่า “สิ่งหนึ่งที่ต้องคิด ก็คือถ้าจะออมเงินให้อยู่ได้ ข้อแรก คือ เงินที่คุณออม ต้องคำนึงถึงเงินเฟ้อก่อน ถ้าเงินที่คุณออมชนะเงินเฟ้อ มันคือ เป็นการออมที่สูญเปล่า ไปเลย เหมือนคุณแบบกำลังแข่งวิ่งกับเส้นเงินเพื่ออยู่แล้วคุณวิ่งตามหลังมาตลอด แล้วคุณคิดว่า คุณจะไปแข่งเค้าทันเธอ เมื่อคุณอายุ 60 ปี เมื่อคุณเกษียณแล้ว มันก็นำหน้าคุณอยู่อย่างนั้น คุณไม่สามารถแข่งได้ เพราะฉะนั้นมันต้องผ่านเครื่องมืออะไรสักอย่าง เครื่องมือการลงทุนอะไรสักอย่าง ที่มันสามารถชนะเงินเฟ้อได้”

4.2.2 ทักษะทางการเงิน

4.2.2.1 เงินเป็นคำตอบของทุกสิ่งหรือไม่

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีทัศนคติทางการเงินที่แตกต่างกันไปตาม ประสบการณ์ รายได้ และเป้าหมายชีวิต โดยผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางการเงินและเน้นการออมเพื่ออนาคต ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิต ในปัจจุบัน ควบคู่ไปกับการวางแผนทางการเงิน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มองว่าเงินเป็นปัจจัยสำคัญ ในการดำรงชีวิต แต่ไม่ใช่ทุกอย่าง และพยายามสร้างสมดุลระหว่างการหาเงิน การใช้จ่าย และความ สุข นอกจากนี้ หรือมีแนวคิดว่าการออมเงินเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ แต่ควรลงทุนใน สินทรัพย์ที่สามารถเติบโตได้เพื่อสู้กับเงินเฟ้อ เช่น หุ้น กองทุนรวม ทองคำ และอสังหาริมทรัพย์ ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านยังมีความระมัดระวังในการลงทุนเนื่องจากความเสี่ยง โดยให้ ความสำคัญกับการไม่มีหนี้สินที่ไม่จำเป็น และเลือกวางแผนทางการเงินตั้งแต่อายุน้อยเพื่อให้ สามารถเกษียณได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ ทัศนคติทางการเงินของแต่ละท่านได้รับอิทธิพลจาก ประสบการณ์ชีวิต ภาระทางการเงิน เป้าหมายในอนาคต และความรู้ทางการเงิน ซึ่งส่งผลต่อแนวทางการบริหารเงินและการตัดสินใจทางการเงิน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 กล่าวว่า “คือเราอดส่ำทำงาน เหนื่อยมาตั้งเยอะ ก็ให้ความสุขตัวเอง บ้างซึ่งมันก็จะมันเป็นจุดฟูมเฟื่อย ของผมหลักหลักเลยก็คือว่า ทุกวันนี้ เพื่อนผมส่วนใหญ่เล่นเกม ด้วยกันอยู่แล้ว ก็จะมีอันนี้ที่มันฟูมเฟื่อย เพราะเอาไปเล่นเกม มันเป็นความไม่คืนะที่ผมมักจะแบ่ง ส่วนหนึ่งไว้เลยว่าวันนี้ผมจะเล่นเกม แบบเพื่อนที่ทำงาน ชวนไปกินข้าวมือแพงๆ สมมติไปกินแบบ บุฟเฟต์ 700 บาท ถ้าเกิดว่าผมไม่ไปแล้วผมเก็บ 700 บาท ไปกินถ้วยเดียว 100 บาท แล้วอีก 600 บาท เติมเกมดีกว่า ก็คือหมายถึงว่าของผมก็จะมีเป็นแบบว่า คือประหยัดในตัว แต่แค่แบบว่าก็ไม่ได้ ประหยัดจนเกินไปจนแบบทำให้ตัวเองไม่มีความสุขมากจนเกินไป”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12 กล่าวว่า “ในตอนเด็กก็ให้ความสำคัญกับความสุขมากกว่าการเงิน แต่เมื่อเราโตขึ้นก็เริ่มเห็นความสำคัญของการเงินมากขึ้น และมองว่าเงินและความสุขเป็นสิ่งที่ไปด้วยกันได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 22 กล่าวว่า “การใช้เงินเราตอนนี้ไม่ได้เป็นทัศนคติจากตอนเด็ก แต่ว่า เป็นทัศนคติในรอบ 5 ปีนี้ เพราะว่า ก็ตอนเด็กอาจจะมีส่วนนะ เพราะว่าเราแบบเพราะว่ารู้จักออม รู้จักเก็บ เพราะว่าพ่อแม่เราก็สอน แต่ว่าเราว่าช่วง 5 ปีนี้เราแบบค่อนข้างเปลี่ยนแปลงแบบมีความ เปลี่ยนแปลงในหน้าที่การงานการเงิน เราารู้สึกว่าช่วง 5 ปีนี้ แบบมีผลมากกว่าต่อการทำให้เกิด ทัศนคติในการใช้เงินของเรา มุมมองในการใช้เงินของเราเปลี่ยนไป ยกตัวอย่าง คือ ช่วงนี้ก็การ มั่นคิขึ้น มันก็เลยทำให้เรารู้สึกว่า อ้อ เราฟูมเฟื่อยได้แบบมากขึ้น แล้วเรารู้สึกว่ามันค่อนข้างพอ ที่ บ้านมันค่อนข้างมันคงแล้ว เราก็ฟูมเฟื่อย แต่ว่าก็ยังแบบรู้จักเก็บอยู่ดี เพราะที่บ้านให้เก็บออมตั้งแต่ เด็ก เออจริงๆมันก็มาจากทัศนคติตั้งแต่เด็กๆแหละ”

4.2.3 การวางแผน หรือบริหารทางการเงินในการดำรงชีวิต

4.2.3.1 การบริหารทางการเงิน

ขณะที่สัมภาษณ์ได้มีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารทางการเงิน เพราะผู้ให้ สัมภาษณ์มีการเปิดประเด็นเรื่องการบริหารทางการเงินขึ้นมา ผู้วิจัยจึงมีการซักถามในหัวข้อเรื่อง การบริหารทางการเงินเพิ่มขึ้นมาด้วย

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีการบริหารเงินอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งเงิน ออกเป็นค่าใช้จ่ายประจำวัน การออม และการลงทุน ทั้งในบัญชีออมทรัพย์ สลากออมสิน กองทุน สำนองเลี้ยงชีพ ทองคำ และประกันชีวิต โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ นั้น จะให้ความสำคัญกับเงิน สำรองฉุกเฉิน ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านลงทุนในหุ้น กองทุนรวม คริปโตเคอร์เรนซี และ อสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างรายได้เสริม นอกจากนี้ กลุ่มข้าราชการมักใช้สวัสดิการทางการเงิน เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) และสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยมีเป้าหมายเพื่อความมั่นคง ทางการเงินในอนาคตและเตรียมพร้อมสำหรับวัยเกษียณ

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 9 กล่าวว่า “ปกติก็จะดูเป็นรายเดือน ก็คือ ปกติรายได้ผมจะได้ทุกสิ้นเดือน แล้วก็เอาเงินสดนี้มาบริหารก็คือแบ่ง 50% ใช้กินอยู่ ใช้จ่ายทั่วไป ค่าอาหาร ค่าน้ำมัน นะครับ ผม แล้วก็อีก 40% คือชำระหนี้สินผ่อนคอนโด แล้วก็ที่เหลืออีกประมาณอีก 10% ก็เป็นเงินเก็บและเงินที่เอาไว้ลงทุน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 10 กล่าวว่า “ก็แบ่งเป็น 3 ส่วนนะครับ ก็คือเราจะมีส่วนที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่ต้องใช้ทุกเดือน ก็คือ ค่ากินอยู่ ประมาณที่บอกไปประมาณ 40% ใช่มั้ยครับ แล้วก็อีกส่วนที่เหลือก็ประมาณ 40% ที่เหลือก็จะเป็นส่วนที่จะไปลงทุนหมดเลย ไม่ว่าจะเป็นแบบ หุ้น หรือว่ากองทุนอะไรก็ได้แล้วแต่ แล้วก็อีก 20% ก็คือเราเก็บไว้เฉยๆแล้วก็จะให้พ่อแม่บ้างครับ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14 กล่าวว่า “พี่มีการบริหารการเงินที่น่าจะเหมือนคนส่วนใหญ่ ก็ปกติแบ่งใช้ 60% เก็บออม 20% ลงทุน 20% ครับ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 29 กล่าวว่า “แบ่งเงินเดือนไปใช้ในชีวิตประจำวันประมาณ 50% ของเงินเดือน และก็ออมในบัญชีออมทรัพย์ 5,000 บาทต่อเดือน ออมเงินในสหกรณ์ออมทรัพย์ 1,000 บาทต่อเดือน ออมเงินในกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) 5% ของเงินเดือน ส่วนที่เหลือก็นำไปลงทุน”

4.3 พฤติกรรมการออม แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อดังนี้

4.3.1 วัตถุประสงค์ในการออม

4.3.1.1 วัตถุประสงค์ในการออม

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมที่หลากหลาย ดังนี้ ใช้ในยามฉุกเฉิน เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าซ่อมแซมบ้าน หรือการแต่งงาน ใช้ในวัยเกษียณ เช่น เพื่อใช้จ่ายในวัยเกษียณ เพื่อให้มีเงินใช้จ่ายเพียงพอหลังจากที่ไม่ได้ทำงานแล้ว ใช้ในการลงทุน เช่น หุ้น กองทุนรวม หรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของเงินออม ใช้ในเป้าหมายส่วนตัว เช่น การท่องเที่ยว การศึกษาต่อ หรือการแต่งงาน แต่มีจุดร่วมกันคือต้องการสร้างความมั่นคงทางการเงิน และเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า “ครูก็มีแบบ หลัๆในตอนนี้นะครูเริ่มวางแผนที่จะมีลูกด้วยเนอะ ก็จะแบบมีออมไว้เผื่อในช่วงที่เริ่มจะมีลูก และก็ออมไว้เผื่อเหตุฉุกเฉินต่างๆ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 กล่าวว่า “ที่พี่บอกไปตอนแรก พี่ออมในรูปแบบหุ้นเพื่อให้มันชนะเงินเฟ้อ เพื่อเอาไปใช้ในตอนที่เกษียณ ตอนที่แก่แหละ เพราะเราทำเอกชน การวางแผนอนาคตมันต้องรอบคอบ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15 กล่าวว่า “ด้วยความที่เป็นราชการมันมีบำนาญอยู่แล้ว ถ้ามันมีบำนาญบำนาญ ช่วงวัยเกษียณก็จะไม่ค่อยเครียดในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ แต่หลักๆเลยจะออมไว้เพื่อแบบใช้กับพวกเหตุการณ์ที่เราไม่คาดคิดว่ามันจะเกิด พวกแบบอุบัติเหตุต่าง ๆ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 18 กล่าวว่า “ก็จะออมไว้ไปเที่ยวแหละ แต่ส่วนใหญ่จะเก็บเงินไม่ค่อยอยู่ เจอแบบส่วนลอะไรก็ชอบปิ้งหมดไม่สนอะไรเลย แบบที่ทำงานเสร็จแล้วมันใกล้ห้าง เลิกงานก็ไปเดินห้าง เอาเงินไปละลายเกือบหมดแต่ก็เก็บไว้ไปเที่ยวด้วยอยู่ดี”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 28 กล่าวว่า “คือวัตถุประสงค์ในการออมตอนนี้คงแบบเพื่อเอาไปลงทุนอะไรในอนาคตที่น่าสนใจ แต่ด้วยข้อจำกัดที่แบบเราเป็นหัวหน้า เวลามีคนในทีมที่แบบวันนี้เป็นวันเกิด เราก็ต้องพาไปเลี้ยง พาไปฉลอง เงินออมเลยยังไม่มากพอ”

4.3.2 การออมระยะยาวหลังเกษียณ

4.3.2.1 การออมตามระยะเวลาเพื่อวัยเกษียณ

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางการออมเพื่อวัยเกษียณที่หลากหลายขึ้นอยู่กับรายได้และเป้าหมายทางการเงิน โดยผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านเลือกออมผ่านบัญชีออมทรัพย์ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อความมั่นคงระยะยาว ขณะที่บางคนเน้นลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าเงินเฟ้อ เช่น หุ้น กองทุนรวม ทองคำ และอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างรายได้หลังเกษียณ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการซื้อประกันสุขภาพและประกันชีวิตเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพในอนาคต นอกจากนี้ บางคนวางแผนสร้างรายได้แบบระยะยาวผ่านธุรกิจส่วนตัวหรือการปล่อยเช่าอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ ระดับการออมและการเตรียมตัวเข้าสู่วัยเกษียณขึ้นอยู่กับความรู้ทางการเงิน ภาระค่าใช้จ่าย และแนวคิดในการใช้ชีวิตของแต่ละบุคคล

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 21 กล่าวว่า “ด้วยความที่พี่มีครอบครัวแล้ว ลูกพี่ก็ใกล้จะเรียนจบ ในส่วนของเงินที่เก็บไว้ใช้ตอนแก่ ก็คือเตรียมพร้อมไว้แล้ว คือเก็บไว้ก้อนใหญ่ก้อนหนึ่ง แล้วจะทยอยออกมาทีละเดือน เอาไปลงทุนต่าง ๆ คือไม่ให้เงินมันอยู่เฉย ๆ ด้วยความที่ดอกเบี้ยธนาคารไม่มีทางที่จะสู้กับเงินเฟ้อตอนที่พี่จะไปใช้ยามแก่เฒ่าอยู่แล้ว ซึ่งพี่ก็ไม่อยากลำบากลูกด้วย อยากให้เขาใช้เงินที่เขาหามาให้เต็มที่ พี่เลยมองว่าเงินออมวัยเกษียณ พี่จะไม่ให้ครอบครัวต้องกังวลเลย”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 กล่าวว่า “คือพี่มองว่าการออมเพื่อเอาไปใช้ช่วงเกษียณมันต้องคิดเยอะจริงๆ เพราะเงินที่จะไปใช้ตอนเกษียณพี่จะแบ่งไว้ชัดเจน แล้วถ้าเอาเงินส่วนนี้ไปลงทุนก็จะหาแผนที่แบบมีความเสี่ยงน้อยมาก ๆ เพื่อที่จะรองรับในตอนที่เราเกษียณจริงๆ และก็ไว้รองรับค่าใช้จ่ายในการรักษาด้วย”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 กล่าวว่า “คือในตอนนี้นี้พี่ก็จะลงทุนไปเรื่อย ๆ เพื่อให้มีเงินเก็บออมไปใช้ตอนเกษียณ แต่ถ้าเกิดว่าพี่อายุมากขึ้นอีก 10 ปี แผนในการลงทุนมันก็ต้องเปลี่ยน แบบเปลี่ยนไปวางแผนลงทุนในอันที่มันมีความเสี่ยงน้อยลงมา และก็ต้องมีการปรับแผนการออมเพิ่มด้วย”

4.3.3 รูปแบบและสัดส่วนในการออม

4.3.3.1 รูปแบบในการออม

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีรูปแบบการออมที่หลากหลายตามแต่ละบุคคล ได้แก่ เงินออมเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งมักเก็บไว้ในบัญชีออมทรัพย์ สลากออมสิน หรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และเงินออมเพื่อการลงทุน เช่น การออมผ่านกองทุนรวม หุ้น ทองคำ หรืออสังหาริมทรัพย์ ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านเลือกออมผ่านประกันชีวิตและประกันบำนาญเพื่อความมั่นคงระยะยาว ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้ความสำคัญกับการออมที่สามารถลดหย่อนภาษีได้ ทั้งนี้ รูปแบบการออมขึ้นอยู่กับรายได้ ความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงินและเป้าหมายในอนาคตของแต่ละบุคคล

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11 กล่าวว่า “เรามองว่าการลงทุนเพื่อการออมก็เป็นอีกรูปแบบการออม ก็คือจะกันเงิน 20% ของเงินเดือนไปลงทุน และออมเงินเดือนละ 10,000 บาท ใช้ DCA (Dollar-Cost Averaging) ในการลงทุนระยะยาวกับหุ้นปันผล และมีเงินออมสำรองที่สามารถกู้มาใช้ยามฉุกเฉินได้ และก็จะมียอมที่ผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของบริษัท”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 22 กล่าวว่า “นี่จะเป็นคนที่แบบเปิดบัญชีเงินฝากหลายบัญชีเพื่อแยกเงินออมสำหรับอะไรต่าง ๆ ไว้หลายรูปแบบเลย และก็จะมียอมในทองคำ ซื้อสลากออมสินไว้ใช้เป็นเงินออมระยะยาวด้วยค่ะ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 กล่าวว่า “ตั้งแต่เริ่มทำงานแล้วได้เงินเดือน ก็ไปเปิดอีกบัญชีมาเลย เป็นบัญชีที่จะตัดเงินเดือนไปเก็บออมไว้ทันที และก็จะมียอมบัญชีเป็นเงินเก็บที่จะเอาไปลงทุนเพื่อออมอีกบัญชีด้วยครับ”

4.3.3.2 สัดส่วนในการออม

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีสัดส่วนในการออมที่แตกต่างกันไปตามรายได้และเป้าหมายทางการเงิน โดยส่วนใหญ่ออมประมาณ ร้อยละ 10-20 ของรายได้ต่อเดือน ในขณะที่บางท่านที่มีรายได้สูงสามารถออมได้มากกว่า ร้อยละ 30-40 โดยการออมมักถูกแบ่งเป็นเงินสำรองฉุกเฉิน เงินออมระยะยาว และเงินสำหรับการลงทุน เช่น กองทุนรวม หุ้น ทองคำ หรืออสังหาริมทรัพย์ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มที่ทำงานข้าราชการมีการออมผ่านกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) และสหกรณ์ออมทรัพย์ ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านเลือกออมผ่านประกันชีวิต

หรือประกันบำนาญเพื่อใช้ในวัยเกษียณ ทั้งนี้ สัดส่วนการออมขึ้นอยู่กับระดับรายได้ ค่าใช้จ่าย และแนวคิดทางการเงินของแต่ละบุคคล

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 23 กล่าวว่า “ตอนอายุ 20 กว่า ๆ ก็ออมประมาณ 10% ของเงินเดือน และเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 17% ในตอนที่อายุขึ้นมาช่วง 30 เพราะเริ่มแต่งงาน สามีเริ่มเข้าช่วยวางแผนการเงินต่างๆ สัดส่วนในการออมเลยเพิ่มขึ้นตามความรู้ ตามวัยที่ใกล้เกษียณไปเรื่อย ๆ ด้วย”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 29 กล่าวว่า “ในช่วงเริ่มที่เพิ่งจะได้เริ่มทำงาน ด้วยความที่เงินเดือนข้าราชการมันน้อยเลยแบ่งเงินไปออมได้น้อย แต่พอเริ่มทำไปเรื่อย ๆ ฐานเงินเดือนเรามากก็ขยับขึ้นเรื่อย ๆ มันเลยทำให้เราแบ่งเงินไปออมได้เพิ่มมากขึ้นด้วย ถ้าเรายังคงค่าใช้จ่ายไว้เหมือนเดิม”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า “จะมีบังคับตัวเองเลย คือ อย่างน้อยต่อเดือนต้องมีสัดส่วนในการออมไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เพราะต้องทำให้ติดนิสัย เป็นวินัยไปเลย ไม่งั้นวินัยทางการเงินจะแย่ได้”

4.4 การเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

4.4.1 ความตระหนักรู้ในการมีอยู่ของสังคมผู้สูงอายุและการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรและการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย โดยผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านรับรู้เรื่องนี้มาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ช่วงเรียนมหาวิทยาลัย ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านเริ่มให้ความสำคัญมากขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยทำงาน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่กังวลเกี่ยวกับผลกระทบของสังคมผู้สูงอายุต่อระบบเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ และคุณภาพชีวิตในวัยเกษียณ ทำให้เริ่มวางแผนทางการเงิน เช่น การออมเงิน การลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนระยะยาว และการซื้อประกันสุขภาพเพื่อรองรับค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล แม้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านยังไม่ได้มีแผนการเตรียมตัวที่ชัดเจน แต่โดยรวมแล้วผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนเพื่อรองรับการใช้ชีวิตในวัยสูงอายุ

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 30 กล่าวว่า “เรื่องของสังคมผู้สูงอายุก็เตรียมตัวไว้ตลอดครับ รู้มาประมาณสัก 10 ปีได้แล้วครับ ตั้งแต่บริษัทเริ่มทำบ้านพักคนชรา เรามีบ้านพักอยู่ 2 ที่ของผู้สูงอายุ ในอนาคต นักลงทุนที่ลงทุนทำบ้านพักคนชราที่มีต่างจังหวัดก็มีสระบุรี เชียงใหม่ ประจวบคีรีขันธ์ เราก็รู้อยู่แล้วว่าค่าใช้จ่ายเป็นยังไงบ้างต่อเดือน แต่ละที่ต่อเดือนเท่าไร ที่เป็นคนดูที่มาก่อนเราก็เตรียมเรื่องของว่าค่าใช้จ่ายต่อเดือนค่าหมอค่าคนดูแลอะไรว่าเดือนเท่าไร”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า “เริ่มรู้ตั้งแต่ช่วงเรียนอยู่มหาวิทยาลัย ตอนปริญญาตรี แบบมันมีพุดอยู่ในวิชาที่เรียนบางตัวด้วย เมื่อประมาณ 10 กว่าปีที่แล้ว แล้วก็เริ่มสนใจมากขึ้นตอนเข้าสู่ช่วงทำงานอีก”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10 กล่าวว่า “ด้วยความที่พี่ทำงานเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน ทำให้เข้าใจผลกระทบของสังคมสูงวัยต่อเศรษฐกิจและตลาดแรงงานตั้งแต่ต้นเลย ก็มันเป็นเรื่องที่พี่ควรจะรู้และควรใส่ใจเป็นพิเศษ”

4.4.2 การวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมสูงอายุ

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ในรูปแบบที่แตกต่างกันตามรายได้และความรู้ทางการเงิน โดยผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้ความสำคัญกับการออมเงินเพื่อวัยเกษียณผ่านบัญชีออมทรัพย์ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และสหกรณ์ออมทรัพย์ ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านเลือกลงทุนในหุ้น กองทุนรวม ทองคำ หรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ระยะยาวและรับมือกับเงินเพื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ซื้อประกันสุขภาพและประกันชีวิตเพื่อรองรับค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพในอนาคต นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่าน วางแผนสร้างรายได้แบบระยะยาว เช่น ธุรกิจส่วนตัวหรือการปล่อยเช่าอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ระดับการเตรียมตัวขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ภาระค่าใช้จ่าย ความมั่นคงทางอาชีพ และแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในวัยเกษียณ

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า “เลือกแผนลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ เพราะว่าแบบด้วยความที่แต่งงานและมีการรับรู้ถึงภาวะสังคมผู้สูงอายุ มันก็ต้องดูภาพรวมของครอบครัว มันแบบไม่ได้โดนคนเดียวอะไรอย่างนี้ มันก็ต้องแบบต้องดูไว้ก่อนว่าประมาณนี้ตอนนี้ไหวเท่านี้เอาผลตอบแทนมาก่อน แบบว่าเราไปเสี่ยงกลางหรือเสี่ยงสูงแล้วแบบมันมีโอกาasl้ม เราไม่ไหว เราเสี่ยงไปทำไม มันก็ต้องเผื่อใจไว้ด้วย ไม่มีอะไรในโลกนี้แน่นอน ถ้าเผื่อมันล้มขึ้นมาเราก็เจ็บอยู่”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11 กล่าวว่า “ในการวางแผนคือ ต้องดูเรื่องการลงทุนแบบเราก็พอรู้ว่าเวลาคนมันเสียเงินในความเสี่ยงจากการลงทุนมันฆ่าตัวตายได้เลยแบบมันเยอะเกินไป บางทีลงทุนแบบไม่ได้วางแผนก็ หายไปทั้งตัวทั้งชีวิตเนี่ย บางทีเรื่องความโลภ เออทุกคนอยากได้ก็คือทุกคนอยากได้เงินเร็วหมดแหละ อยากลงทุนกลายเป็นผีพนันนะบางคน และยังต้องคิดถึงเรื่องตอนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ว่าทิศทางของตลาดหุ้นเป็นยังไง ต้องพัฒนาความคิดของเราให้ดีขึ้น”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 19 กล่าวว่า “ในตอนแรกไม่ได้ใส่ใจเรื่องการลงทุนเลย เพราะไม่กล้าเสี่ยง แต่หลังจากโดนโควิด และเริ่มรู้ถึงเรื่องของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมันเลยทำให้เราอยากจะปรับตัวในการบริหารเงินเราให้ดีขึ้น”

4.4.3 ทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมการออมในการวางแผนเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน โดยสามารถแบ่งออกเป็นหลายรูปแบบ ได้แก่ การออมเงินสดและเงินฝาก เช่น บัญชีออมทรัพย์ สลากออมสิน และสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเป็นรูปแบบที่พบมากในกลุ่มที่ต้องการความมั่นคงและสภาพคล่อง การออมผ่านกองทุนและหุ้น เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และหุ้นปันผล ซึ่งนิยมในกลุ่มของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต้องการผลตอบแทนระยะยาว การออมผ่านสินทรัพย์ทางเลือก เช่น ทองคำ อสังหาริมทรัพย์ และคริปโตเคอร์เรนซี สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต้องการกระจายความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน การออมผ่านประกัน เช่น ประกันชีวิต ประกันสุขภาพ และประกันบำนาญ เพื่อรองรับค่าใช้จ่ายในวัยเกษียณ นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านยังให้ความสำคัญกับ การสร้างรายได้แบบระยะยาวผ่านธุรกิจส่วนตัวหรือการปล่อยเช่าอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ รูปแบบการออมและการวางแผนทางการเงินขึ้นอยู่กับระดับความรู้ รายได้ และเป้าหมายของแต่ละบุคคลในการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์มีการพัฒนาทักษะทางการเงินและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการออมตามประสบการณ์และข้อมูลที่ได้รับเพิ่มขึ้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านเริ่มให้ความสำคัญกับ การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน มากขึ้น เช่น จากเดิมที่เคยพึ่งพาเงินฝากหรือสลากออมสินเพียงอย่างเดียว ได้ขยายไปสู่การลงทุนในกองทุนรวม หุ้น และทองคำเพื่อลดผลกระทบจากเงินเฟ้อ นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในการ วางแผนการลดหย่อนภาษี ผ่านกองทุน RMF และประกันบำนาญ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ด้านพฤติกรรมการออม ผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่าน ปรับเปลี่ยนจาก การออมแบบไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน ไปสู่ การตั้งเป้าหมายการออมที่เป็นรูปธรรม เช่น การเก็บเงินสำรองฉุกเฉิน 6 - 12 เดือน และการกำหนดสัดส่วนเงินออมต่อรายได้ให้เหมาะสม นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านเริ่ม สร้างรายได้ทางเลือก ผ่านธุรกิจส่วนตัวหรืออสังหาริมทรัพย์ปล่อยเช่า เพื่อรองรับค่าใช้จ่ายในวัยเกษียณและลดการพึ่งพาเงินออมเพียงอย่างเดียว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจและความไม่แน่นอนในอนาคต

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 21 กล่าวว่า “ตอนที่พี่ได้ตระหนักรู้ถึงเรื่องสังคมสูงวัยนะครับ ซึ่งพี่เองก็อีกไม่เกิน 20 ปีก็จะเป็นผู้สูงวัยคนหนึ่งด้วย พี่เลยมีการวางแผนมาพอสมควรแล้วไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในหุ้นถึงพี่จะชะลอการลงทุนหุ้นไทยช่วงนี้อยู่ แต่ก็มองไปถึงหุ้นเกี่ยวกับสิ่งที่เหมาะกับสังคมสูงวัยต่าง ๆ และก็เริ่มมีการออมในสินทรัพย์รูปแบบอื่นที่ชนะเงินเฟ้อได้ ประมาณนี้ครับ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 กล่าวว่า “มันจะเป็นการลงทุนตามกระแสหลักของประเทศใช่ไหม เพราะว่าเรามองในมุมมอง คือถึงว่าไทยกำลังจะเข้าสู่สังคมสูงอายุ เพราะฉะนั้นนะสินทรัพย์ที่กำลังจะมามีบทบาทแน่ ๆ ก็คือสินทรัพย์ที่อยู่กับผู้สูงอายุ ซึ่งคนที่จะมาผลิต ถ้ามันจะเอาเข้าเงินไทยจริงๆ นะ นั่นคือบริษัทไทย ซึ่งก็อย่างที่ผมเกริ่นไปตั้งแต่แรกก็คือ ผมไม่ได้สนใจพวกตลาดลงทุนในไทยเลย เพราะฉะนั้นนะเราไปลงทุนในหุ้นที่ไม่เกี่ยวกับเรา เวลาเรามีปัญหาอะไรสิ่งนั้นมันก็จะทำเงินให้เราอยู่ดี หรือเวลาที่เราไม่มีปัญหาอะไรมันก็ยังทำเงินให้เราอยู่ดี เพราะว่าเราไม่ได้ลงทุนในประเทศคนแก่เราลงทุนในประเทศที่ไม่เกี่ยวกับเรา คือเราหนีไปเลยเราหนีไปตั้งแต่แรกอยู่แล้ว”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14 กล่าวว่า “เราก็ต้องพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ตรงนั้นด้วย คงคาดว่า 60% 20% 20% ในการแบ่งการเงินที่พูดไป ก็อาจจะมีการปรับขึ้นปรับลดอะไร อาจจะแบบ เปลี่ยนจากออมเงินมา 20% ลดเป็นออมเงิน 10% ใช้ 50% แล้วก็ลงทุน 40% มันเหมือนการเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณอย่างหนึ่ง แบบเอาขาดแรงงาน แล้วยิ่งในอนาคต พอเราอายุเยอะขึ้น โรคภัยไข้เจ็บมันก็มา อะไรที่ไม่ควรที่จะเกิดมันก็เกิด เพราะฉะนั้นก็อาจจะมีลงทุนเยอะขึ้น ก็ปรับตัวตามช่วงวัยกันไป แต่ว่าด้วยพื้นฐาน ก็คือ 60% 20% 20% อันนี้ เราก็คงไว้เท่านี้ก่อน แต่ว่าเหตุการณ์ในอนาคตจะเป็นยังไงเดี๋ยวเรามีการปรับเปลี่ยนแน่”

4.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ที่สำคัญ ได้แก่ การเริ่มออมเงินตั้งแต่อายุน้อย เพื่อให้มีเงินเพียงพอสำหรับวัยเกษียณ โดยแนะนำให้กันเงินออม อย่างน้อย ร้อยละ 10-20 ของรายได้ และแบ่งเงินออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น ค่าใช้จ่ายประจำวัน เงินสำรองฉุกเฉิน และเงินลงทุน โดยผู้ให้สัมภาษณ์เน้นย้ำว่าการออมเงินเพียงอย่างเดียวไม่สามารถต้านทานเงินเฟ้อได้ จึงแนะนำให้ ลงทุนในสินทรัพย์ที่เหมาะสม เช่น หุ้น กองทุนรวม ทองคำ และอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เงินออมเติบโตในระยะยาว นอกจากนี้ การทำประกันสุขภาพและประกันชีวิต เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพในอนาคต หลายคนมองว่าการมีรายได้ระยะยาวหรือรายได้เสริมจากธุรกิจส่วนตัวหรือการปล่อยเช่าอสังหาริมทรัพย์เป็นแนวทางที่ดีสำหรับวัยเกษียณ ขณะที่บางคนแนะนำให้ ศึกษาข้อมูลด้านการเงินและการลงทุน อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะและเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับตนเองด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 24 กล่าวว่า “ในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่จะมีปัญหาทั้งอัตราการเกิดและประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มันเลยทำให้เราต้องคิดมากกว่าเดิม เพราะไม่ใช่แค่ต้องสู้กับเงินเฟ้อ แต่เหมือนเราจะสู้กับทั้งเงินเฟ้อ การขาดแรงงาน ทำให้เศรษฐกิจมีปัญหาแน่นอน การออมคือสิ่งแรกที่จะช่วยให้รอดพ้น และก็การลงทุนด้วยแต่ต้องลงทุนในสิ่งที่มีความเสี่ยงพอประมาณที่เราจะรับได้ด้วย ประมาณนี้ละ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 กล่าวว่า “อย่างแรกที่ยากให้มี คือการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนกับกับคนในยุคนี้ เพราะว่าคนที่เค้าไม่ได้สนใจก็คือเค้าก็ไม่ได้สนใจเลยก็มีเหมือนกัน หรือคนที่เค้ามีความรู้เยอะ มีทักษะทางการเงินที่สามารถจัดการกับเงินสดลงทุนกับเค้าได้ดีก็ แล้วก็ถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้นำเสนอว่า การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนในระยะยาวพอสมควรในความเสี่ยงที่ไม่มากจนเกินไปกับคนในยุคที่เข้าสู่สังคมสูงอายุในอนาคตก็มีเครื่องมืออะไรบ้างที่เขาสามารถที่จะนำมาพิจารณาว่าโอเค ความเสี่ยงเท่านี้เขาสามารถยอมรับได้”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16 กล่าวว่า “ต้องคิดมากขึ้นเพราะเดี๋ยวนี้เงินมันเฟ้อ มันต้องคิดว่าเราจะต้องออมยังไงให้เงินมันมีมูลค่าแบบในอนาคตมันอยู่ได้ เพราะว่ามูลค่าตัวเงินมันจะหายไป แต่ว่าทั้งนี้ทั้งนั้นคือพี่ก็เลยมองว่าเงินทุนมันมันต้องมีส่วนหนึ่งที่ออมอย่างน้อยก็ต้อง 10% ขึ้นไป บางครั้งบางอย่างก็ต้องมันก็ต้องใช้สินเชื่อ และอย่างพี่ก็มีตัดเงินออมจากทางรัฐแล้วพี่ยังตัดเงินออกในส่วนที่แบบ โคนคัตมาแล้วเอาไปออมเองอีกด้วย”

4.6 องค์ความรู้ใหม่

หลังจากที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีการเปิดประเด็นการสัมภาษณ์เรื่องการบริหารทางการเงิน ผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลได้ ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10 กล่าวว่า “หลัก ๆ เลยก็คือต้องบริหารจัดการการเงินว่าจะแบ่งสัดส่วนต่าง ๆ ยังไงบ้าง ซึ่งก็มีแบ่งรายได้ไปออมและลงทุน แต่ไม่ได้มีความรู้ลึกด้านการลงทุนมาก แต่ก็มีการหาความรู้ใหม่อยู่ตลอดครับ แต่หลัก ๆ จะให้ความสำคัญกับการออมเพื่อเหตุฉุกเฉินและการสร้างความมั่นคงในอนาคต

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 กล่าวว่า “ต้องบริหารเงินอย่างมีระบบ ต้องกำหนดสัดส่วนในการแบ่งรายได้เพื่อออมและลงทุนไว้ชัด ๆ ก่อนเลยครับ และก็มุ่งเน้นไปที่สินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าภาวะเงินเฟ้อ ก็คือไม่ใช่ฝากไว้ในธนาคารเฉย ๆ แน่นนอนครับ เอาไปลงทุนในพวกหุ้น หรือ กองทุนจะดีกว่า และก็เริ่มเปลี่ยนนิสัยตัวเองทั้งการออมและการลงทุนแบบว่าเสี่ยงไม่เยอะเท่าช่วงแรก ๆ แต่ปริมาณในการลงทุนก็เยอะขึ้นตามประสบการณ์ ตามเงินเดือนละครับ”

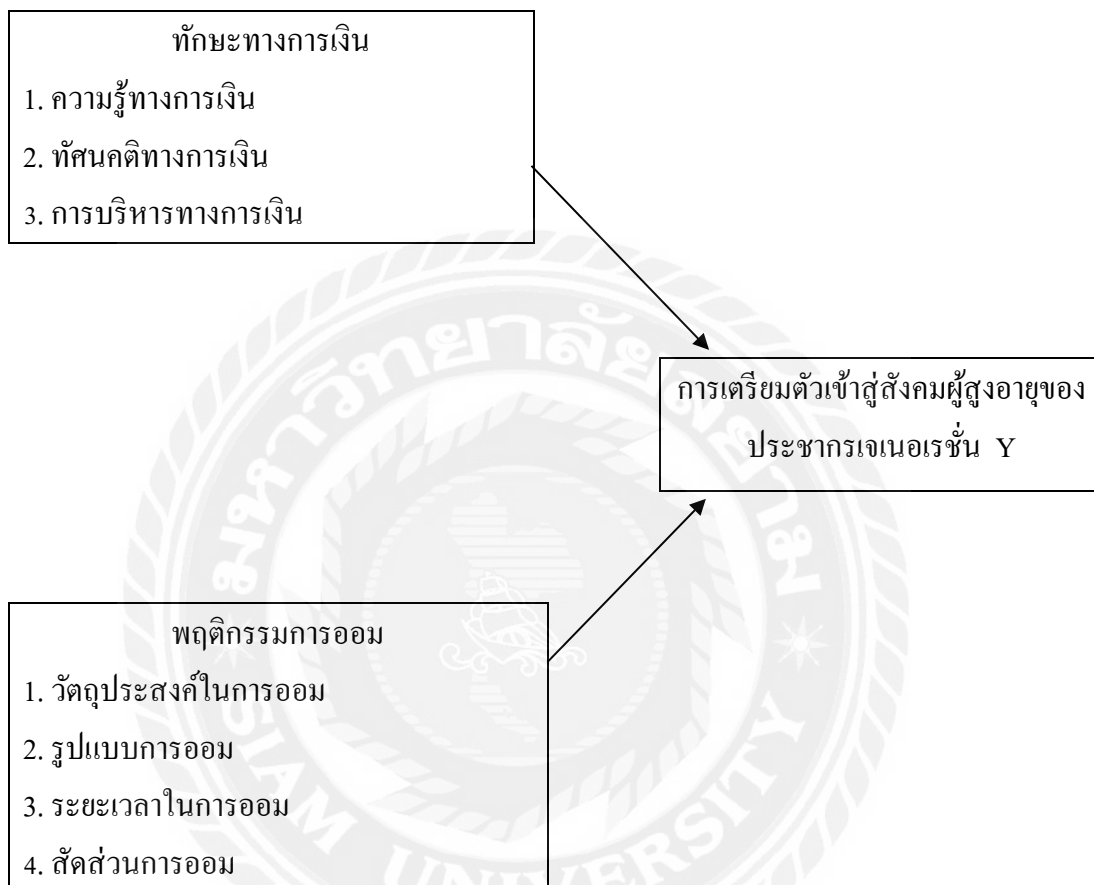
ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 23 กล่าวว่า “จัดสรรเงินอย่างรอบคอบก่อนเลย อันดับแรก ต่อมาก็ลงทุนในอะไรที่มันมีความเสี่ยงต่ำ พวกกองทุนรวมและประกันออมทรัพย์ และออมให้เยอะด้วยความที่เราจะเข้าเลขสี่แล้ว ก็ต้องเตรียม ๆ ไว้บ้าง”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 21 กล่าวว่า “มันต้องเตรียมเกษียณ และต้องเข้าสังคมสูงวัยด้วย ตอนนี้ก็ลงทุนแต่ที่มีความเสี่ยงต่ำ และก็ประกันสุขภาพ แต่ก็พยายามพัฒนาตัวเองตลอดหาอะไรอ่านมาช่วยในการบริหารการเงินเราด้วย”

จะเห็นได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีการใช้ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมออมที่ต่างกันไปบ้าง ตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกช่วงวัยมีการใช้ทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมออม ควบคู่ไปกับการบริหารทางการเงินไปด้วย

จากข้อมูลข้างต้น สามารถนำมาสร้างเป็นแผนภาพได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัยตามองค์ความรู้ใหม่



ภาพที่ 4.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยตามองค์ความรู้ใหม่

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเนอเรชั่น Y ได้มีการสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะเป็น 3 ส่วน ดังนี้

5.1 อภิปรายผล

5.1.1 ทักษะทางการเงิน

5.1.1.1 ความรู้ทางการเงิน

5.1.1.2 ทักษะคิดทางการเงิน

5.1.1.3 การบริหารทางการเงิน

5.1.2 พฤติกรรมการออม

5.1.2.1 วัตถุประสงค์ในการออม

5.1.2.2 รูปแบบในการออม

5.1.2.3 ระยะเวลาในการออม

5.1.2.4 สัดส่วนในการออม

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 อภิปรายผล

สำหรับการอภิปรายผล ผู้วิจัยแบ่งเป็น ดังนี้

5.1.1 ทักษะทางการเงิน

5.1.1.1 ความรู้ทางการเงิน

ความรู้ทางการเงินเป็นสิ่งที่ทำให้การบริหารทางการเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากทั้งความรู้ในเรื่องของมูลค่าของเงินตามกาลเวลา เงินเฟ้อ การลงทุน และเครื่องมือในการลงทุน โดยเป็นความรู้จากทั้งการเรียน หรือจากประสบการณ์ของชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิสววิท แจ้เง และคณะ (2566) จากการศึกษา ทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 พบว่า ความรู้ทางการเงินคือ ความรู้ ความ เข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงิน รวมทั้งมีทักษะในการบริหารจัดการ เช่น การจัดงบประมาณการใช้เงินในหมวดหมู่ต่างๆ การลงทุน การกู้ยืม ภาษี และการบริหารจัดการเรื่องการเงินส่วนตัวในภาพรวม การมีความรู้ทางการเงินเบื้องต้นทำให้สามารถ เตรียมการ วางแผนเรื่องการเงินในการดำเนินชีวิตได้ราบรื่น ลดโอกาสในการมีปัญหาเรื่องการเงินในอนาคต

นอกจากนี้ ถึงแม้จะมีความรู้ทางการเงินพอสมควร ในการจัดการบริหารทางการเงิน แต่ก็ต้องมีการคำนึงถึงสถานภาพทางการเงินของแต่ละบุคคล ทั้งในเรื่องการจัดการค่าใช้จ่ายประจำวัน สัดส่วนที่จะนำไปลงทุน หรือการจัดการภาวะหนี้สิน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศรัญญา ตีกสงคราม และอนงค์นุช เทียนทอง (2563) จากการศึกษา อิทธิพลของความรู้และทัศนคติทางการเงินต่อการก่อหนี้ส่วนบุคคลในวัยเริ่มทำงาน: หลักฐานการศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความรู้ทางการเงินเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้คนวัยทำงานก่อหนี้เพิ่มขึ้น เนื่องด้วยกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ทางการเงินดีจะสามารถจัดการสร้างสมดุลทางการเงินได้ และมีการวางแผนทางการเงินอยู่เสมอ เพื่อป้องกันการเป็นหนี้สินซ้ำซาก

ทั้งนี้ ความรู้ทางการเงินนั้นยิ่งสะสมมากขึ้นทั้งจากการเรียนหรือประสบการณ์ชีวิตด้านการเงิน ก็ยิ่งทำให้การบริหารวางแผนทางการเงินนั้นเป็นไปได้ดียิ่งขึ้น แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chen et al. (2023) จากการศึกษา Is More Financial Literacy Always Beneficial? An Investigation through a Mediator. พบว่า การเพิ่มพูนความรู้ทางการเงินจะมีผลในเชิงลบต่อพฤติกรรมการจัดการทางการเงินของบุคคลหลายคนที่มีมั่นใจมาก

ดังนั้น ความรู้ทางการเงินเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมถึงความเข้าใจในหลักการทางการเงินพื้นฐาน และทักษะในการวางแผนทางการเงินอย่างรอบคอบ ความรู้ทางการเงินที่แข็งแกร่งช่วยให้บุคคลสามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสม วางแผนการลงทุนได้อย่างชาญฉลาด และจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การจัดการทางการเงินที่ประสบความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับสถานะทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของแต่ละบุคคล แม้ว่าความรู้ทางการเงินที่เพิ่มขึ้นจะช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในบางกรณี ความมั่นใจที่มากเกินไปอาจนำไปสู่การตัดสินใจทางการเงินทั้งในการลงทุน หรือการจัดการภาระปัญหาทางการเงินที่ผิดพลาดได้ ดังนั้น การมีความรู้ทางการเงินที่สมดุลและการตระหนักถึงสถานะทางการเงินของตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบรรลุเป้าหมายทางการเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุได้อย่างยั่งยืน

5.1.1.2 ทักษะทางการเงิน

ในด้านทัศนคติทางการเงินนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เพราะทัศนคติทางการเงินนั้นเกิดจากความรู้ทางการเงินที่ได้สั่งสมมาเรื่อย ๆ จากทั้งครอบครัวที่สอนตั้งแต่เด็ก หรือจากประสบการณ์ทางการเงิน จนทำให้เป็นการนำความรู้มาปรับใช้ก่อให้เกิดเป็นทัศนคติทางการเงิน อีกทั้งสภาพทางการเงินของแต่ละบุคคล รายได้ รายจ่าย ก็มีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น โดยทัศนคติทางการเงินที่ดีก็จะส่งผลทำให้เกิดการบริหารวางแผนทางการเงินที่ดีขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกุลรัตน์ เมืองมา และพรพรรณ นันทแพทย์ (2566) จากการศึกษา แรงจูงใจทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และกลุ่มอ้างอิง ที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษากลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานวัยสร้างฐานะ และวัยใกล้เกษียณ พบว่า ทัศนคติทางการเงินมีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณของคนกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน และวัยสร้างฐานะอย่างมีนัยสำคัญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Adiputra and Patricia (2020) จากการศึกษา The Effect of Financial Attitude, Financial Knowledge, and Income on Financial Management Behavior พบว่า ทัศนคติทางการเงิน มีผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการจัดการทางการเงินของครัวเรือน ซึ่งหมายความว่า ทัศนคติทางการเงินที่ดีขึ้นจะส่งผลให้พฤติกรรมการจัดการทางการเงินดีขึ้นตามไปด้วย

โดยนอกเหนือจากการที่มีทัศนคติทางการเงินที่ดีจะทำให้เกิดการบริหารวางแผนการเงินที่ดีขึ้นแล้ว การมีทัศนคติทางการเงินที่ดีก็ยังทำให้เกิดทัศนคติต่อการออมที่ดีขึ้นตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติทางการเงินในส่วนของการรายได้ รายจ่าย หรือการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์พิชชา กองคนขวา (2563) จากการศึกษา ทัศนคติทางการเงินและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการ

ออมของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา พบว่า จากการมีทัศนคติด้านการเงินระดับที่ดีจะส่งผลทำให้มีการบริหารวางแผนทางการเงินและการออมที่ดีขึ้นไปด้วย

ดังนั้น ทัศนคติทางการเงินเป็นผลรวมของความรู้และประสบการณ์ทางการเงินที่สะสมมา ซึ่งได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ทั้งการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว ประสบการณ์ส่วนตัว และสถานะทางการเงินของแต่ละบุคคล ทัศนคติทางการเงินที่ดีจะนำไปสู่การวางแผนและการจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการมีทัศนคติต่อการออมที่ดีขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการจัดการรายได้ รายจ่าย หรือการลงทุน การมีทัศนคติทางการเงินในเชิงบวกจะช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนการเงินเพื่ออนาคตได้อย่างมั่นคง และสามารถจัดการกับสถานการณ์ทางการเงินต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.1.3 การบริหารทางการเงิน

แนวทางการบริหารทางการเงินที่แตกต่างกันตามอาชีพ รายได้ และเป้าหมายชีวิต โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการออมและการลงทุนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต ผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านเลือกแบ่งเงินเป็นสัดส่วนชัดเจน เช่น ค่าใช้จ่ายประจำวัน เงินออม และการลงทุนในสินทรัพย์ที่หลากหลาย เช่น หุ้น กองทุนรวม ทองคำ และอสังหาริมทรัพย์ มีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการมีเงินสำรองฉุกเฉิน และการป้องกันความเสี่ยงผ่านประกันสุขภาพและประกันชีวิต นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านตระหนักถึงผลกระทบของสังคมผู้สูงอายุ และเริ่มวางแผนการเงินเพื่อรองรับวัยเกษียณ อย่างไรก็ตาม การลงทุนยังมีข้อจำกัดเรื่องความรู้และความเสี่ยงที่แต่ละคนยอมรับได้ ส่งผลให้บางคนยังคงเน้นการออมแบบดั้งเดิมมากกว่าการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงแต่มีความเสี่ยงสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สายชล แป้นชาติ (2563) จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ (Generation Y) พบว่า การวางแผนการเงินของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ (Generation Y) ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายด้าน โดยเฉพาะไลฟ์สไตล์ที่เน้นการใช้ชีวิตปัจจุบันมากกว่าการวางแผนระยะยาว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินเฟ้อ และสถานการณ์เศรษฐกิจโลก มีผลต่อการตัดสินใจทางการเงิน นอกจากนี้ การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการเงินมีอิทธิพลอย่างมาก แม้ว่าจะมีความรู้ในระดับดี แต่พฤติกรรมการบริหารการเงินยังคงได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอกเป็นหลัก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชกร ชัยศิริ และคณะ (2562) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของประชาชนในจังหวัดสงขลา พบว่า การออมเงินส่วนใหญ่มีมาจากรายได้เงินเดือนหรือรายได้ที่เหลือจากการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หากมีรายจ่ายมาก จะมีเงินออมเหลือน้อยลง ดังนั้น ควรมีการวางแผนการออมให้เหมาะสมกับรายรับและรายจ่าย เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคต

นอกจากนั้น ในด้านของทักษะทางการเงินทั้งความรู้ และทัศนคติทางการเงินจะเป็นปัจจัยสำคัญในการเตรียมทางการเงิน แต่การบริหารทางการเงินก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นุชราภรณ์ พวงปัญญา และปวีตร ป้องพาด (2564) จากการศึกษา การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ถึงแม้ ความรู้และทัศนคติด้านการออมและการลงทุนยังอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความรู้และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการบริหารการเงิน โดยเฉพาะด้านการบริโภค อุปโภค การซื้อสินทรัพย์ หนี้สิน และการเกษียณอายุ แสดงให้เห็นถึง การบริหารวางแผนทางการเงินก็ถือเป็นอีกปัจจัยสำคัญในการเตรียมตัวทางการเงิน

ดังนั้น การบริหารและวางแผนทางการเงินมีความแตกต่างกันไปตามอาชีพ รายได้ และเป้าหมายชีวิต โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการออมและการลงทุนเพื่อความมั่นคงในอนาคต มีการแบ่งสัดส่วนรายได้ชัดเจนระหว่างค่าใช้จ่าย เงินออม และการลงทุนในสินทรัพย์หลากหลาย เช่น หุ้น กองทุนรวม ทองคำ และอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ การมีเงินสำรองฉุกเฉินและการทำประกันสุขภาพหรือชีวิตเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านไลฟ์สไตล์ ภาวะเศรษฐกิจ และความรู้ทางการเงินยังส่งผลต่อพฤติกรรมการเงินของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เน้นใช้ชีวิตปัจจุบันมากกว่าการวางแผนระยะยาว การสร้างวินัยทางการเงินและการเพิ่มความรู้ด้านการลงทุนจึงเป็นแนวทางสำคัญในการเตรียมตัวสู่ความมั่นคงทางการเงินและการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

5.1.2 พฤติกรรมการออม

5.1.2.1 วัตถุประสงค์ในการออม

วัตถุประสงค์ในการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่นั้นคงไม่พ้นการออมที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวัยเกษียณ แต่วัตถุประสงค์ในการออมไม่ได้มีเพียงแค่การออมเพื่อวัยเกษียณ มีทั้งการออมเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน ออมเพื่อการลงทุนเหล่านี้ก็สามารถ เป็นวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุได้เช่นเดียวกัน เพราะ ความมั่นคงทางการเงินไม่ได้หมายความว่าแค่มีเงินพอสำหรับค่าใช้จ่ายยามเกษียณ แต่ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดฝันทั้งอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อเนชา เอี่ยมคุ้ม (2563) จากการศึกษา พฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการออมเงินของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ที่จะออมเงิน เพื่อใช้จ่ายในอนาคตทั้งเพื่อวัยเกษียณ และเพื่อสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ทั้งนี้การมีวัตถุประสงค์ในการออม ไม่ว่าจะเป็นเป็นวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายแบบใดก็ตาม ก็จะทำให้มีพฤติกรรมการออมที่ชัดเจนขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยหลัก ๆ จะเป็น

วัตถุประสงค์เพื่อวัยเกษียณ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พัชร ลิทธิโอฬารสกุล (2564) จากการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของแรงงานนอกระบบในเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่า วัตถุประสงค์ในการออมส่วนใหญ่คือเพื่อเก็บไว้ใช้ยามฉุกเฉิน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จินดาภัทร์ นาคบำรุง (2562) จากการศึกษา การออมและการลงทุนเพื่อวัยเกษียณของบุคลากรในสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสำนักงานใหญ่ พบว่า วัตถุประสงค์ในการออมและการลงทุนเพื่อใช้ในวัยเกษียณและเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ดังนั้น การเตรียมพร้อมสำหรับชีวิตในวัยสูงอายุไม่ได้จำกัดอยู่แค่การสะสมเงินเพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างความมั่นคงทางการเงินในทุกช่วงชีวิต การมีเงินสำรองสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ไม่คาดฝัน การลงทุนเพื่อสร้างรายได้เพิ่มเติม และการวางแผนทางการเงินที่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพและทรัพย์สิน ล้วนเป็นส่วนสำคัญของการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ การกำหนดเป้าหมายการออมที่หลากหลายและชัดเจน จะช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถปรับเปลี่ยนแผนการออมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเป้าหมายในชีวิตได้อย่างยืดหยุ่น การวางแผนการออมที่รอบคอบและครอบคลุม จะช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับความท้าทายทางการเงินในอนาคตได้อย่างมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

5.1.2.2 รูปแบบในการออม

โดยทั่วไปแล้วมักจะพิจารณาผลตอบแทนเป็นปัจจัยหลักในการเลือกรูปแบบการออมหรือการลงทุน หากผลตอบแทนที่ได้รับนั้นสอดคล้องไปกับความเสี่ยงที่สามารถรับได้ และสามารถทำให้เงินเติบโต หรือเป็นรายได้ระยะยาวได้ โดยทั่วไปก็จะตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมหรือการลงทุนนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ขวัญฤทัย มูลจำปา (2563) จากการศึกษา พฤติกรรมการออมเงินกองทุนทวีสุขอย่างต่อเนื่องของลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขา เชียงแสน พบว่า รูปแบบการออมเงินคือการนำเงินไปลงทุนเพื่อให้เกิดผลตอบแทน ซึ่งอาจอยู่ในรูปของดอกเบี้ย เงินปันผล หรือผลกำไรในรูปแบบอื่น ๆ

นอกเหนือจากการพิจารณาผลตอบแทนในการเลือกรูปแบบในการออมหรือการลงทุน ยังมีการพิจารณาถึงความคล่องตัวในการฝากถอนเงินด้วย เพราะอย่างที่ได้อ้างอิงไปข้างต้นว่า โดยส่วนใหญ่วัตถุประสงค์หลักในการออมคือเพื่อใช้ในเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือเหตุการณ์ที่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น จึงทำให้รูปแบบในการออมก็จะเป็นในรูปแบบการออมเงินฝากธนาคารแบบออมทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชิดชนก ขันอาจ และคณะ (2567) จากการศึกษา ปัจจัยการออมและรูปแบบการออมที่มีอิทธิพลต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า รูปแบบการออมในรูปแบบการออมเงินฝากธนาคารแบบออมทรัพย์สูง เนื่องจากส่วนใหญ่เห็นว่าเงินฝากเป็นรูปแบบการออมที่มีความเสี่ยงต่ำ

แม้ว่าอัตราผลตอบแทนจะค่อนข้างต่ำก็ตาม และยังสามารถถอนเงินสดออกมาได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้ง สถานภาพทางการเงินของบุคคลก็เป็นอีกปัจจัยในการเลือกรูปแบบการออม เพราะรายได้ที่น้อยก็อาจทำให้ทางเลือกในรูปแบบอื่นก็ต้องตัดทิ้งไปเหลือเพียงแค่ว่า ในรูปแบบการออมเงินฝากธนาคารแบบออมทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นิภาภัทร พงษ์โสภณ และคณะ (2565) จากการศึกษา รูปแบบการออมของเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ พบว่า รูปแบบการออมของเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยส่วนใหญ่ออมผ่านสถาบันการเงิน โดยการเปิดบัญชีธนาคารอาจเป็นเพราะปัจจุบัน การทำธุรกรรมทางการเงินมีความสะดวกสบายมากขึ้น

ดังนั้น การตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมหรือการลงทุน มักขึ้นอยู่กับผลตอบแทนที่คาดหวัง ควบคู่ไปกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยเป้าหมายหลักคือการสร้างความเติบโตของเงินทุน หรือสร้างรายได้แบบระยะยาว นอกจากนี้ ความคล่องตัวในการเข้าถึงเงินออมก็เป็นปัจจัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงการออมเพื่อรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน ทำให้การออมในรูปแบบเงินฝากธนาคารออมทรัพย์ได้รับความนิยม เนื่องจากมีความเสี่ยงต่ำและสามารถถอนเงินได้รวดเร็ว อย่างไรก็ตาม สถานภาพทางการเงินของแต่ละบุคคลก็มีบทบาทในการจำกัดทางเลือกในการออม ผู้ที่มีรายได้น้อยอาจต้องจำกัดทางเลือกไว้ที่การออมในบัญชีธนาคารเป็นหลัก เนื่องจากความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินในปัจจุบัน

5.1.2.3 ระยะเวลาในการออม

ในด้านระยะเวลาในการออมหรือการลงทุนนั้นจะแปรผันไปตามวัตถุประสงค์และรูปแบบของการออม เพราะถ้าหากเป็นการออมเพื่อใช้ในเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือเพื่อใช้ในวัยเกษียณในรูปแบบเงินฝากธนาคารแบบออมทรัพย์ ระยะเวลาในการออมหรือลงทุนก็จะยาวนานเพราะเป็นการออมเพื่ออนาคต แต่ถ้าหากวัตถุประสงค์คือเพื่อใช้จ่ายกับเป้าหมายส่วนบุคคล ในรูปแบบเงินฝากธนาคารแบบออมทรัพย์ ระยะเวลาในการออมก็จะไม่ยาวนาน โดยระยะเวลาในการออมสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มที่ออมระยะสั้น (1-5 ปี) และ กลุ่มที่ออมระยะยาว (มากกว่า 5 ปีขึ้นไป) กลุ่มออมระยะสั้นส่วนใหญ่มุ่งเน้นการเก็บเงินไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉิน เช่น ค่ารักษาพยาบาล การซ่อมแซมบ้าน หรือการลงทุนในสินทรัพย์ขนาดเล็ก ขณะที่กลุ่มออมระยะยาวมีเป้าหมายเพื่อวัยเกษียณ การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ หรือสร้างรายได้แบบระยะยาวโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ที่เริ่มออมตั้งแต่อายุ 25-30 ปี จะมีแผนการออมระยะยาวที่ชัดเจนกว่า ส่วนผู้ที่เริ่มออมหลังอายุ 35 ปี มักเลือกการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงขึ้น เช่น กองทุน หุ้น และทองคำ เพื่อชดเชยระยะเวลาก่อนการออมที่สั้นลง นอกจากนี้ พบว่าผู้ที่มีรายได้สูงกว่า 50,000 บาทต่อเดือน มักเลือกกระจายการลงทุนในสินทรัพย์หลากหลายรูปแบบ เช่น พันธบัตรรัฐบาลและหุ้นปันผล ในขณะที่ผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อ

เดือนจะเน้นออมเงินในบัญชีธนาคารหรือสลากออมสินเป็นหลัก เพื่อความมั่นคงทางการเงินในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นราวัลภ์ สุภวงศ์ (2564) จากการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของกลุ่มคนวัยทำงาน พบว่า การวางแผนทางการเงินของคนกลุ่มนี้มักจะเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยระยะเวลาในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจะแตกต่างกันไปตามการตัดสินใจและความพร้อมของแต่ละบุคคล โดยอาจเริ่มจากการตั้งเป้าหมายระยะสั้นประมาณ 3 ปี เพื่อทดสอบความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย ก่อนที่จะขยายระยะเวลาเป็นเป้าหมายระยะกลาง 3-7 ปี และระยะยาว 7 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

นอกจากนั้นหากเป็นบุคคลที่ทำงานข้าราชการ ระยะเวลาในการออมจะอยู่ในการรูปแบบการออมของสหกรณ์ออมทรัพย์ และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการก็จะมีระยะเวลาในการออมตามระยะเวลาของข้าราชการที่จะได้ผลตอบแทนมากขึ้นตามอายุราชการ โดยสำหรับบุคคลทั่วไปก็มีรูปแบบการออมคล้าย ๆ กัน คือ กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) โดยผลตอบแทนจะแปรผันตามระยะเวลาในการออม ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุพัฒนา เตโชชลาสัย และคณะ (2567) จากการศึกษา การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินสำหรับผู้เกษียณอายุ กรณีศึกษา: การรับเงินบำนาญจากกองทุนการออมแห่งชาติ พบว่า การออมกับกองทุนการออมแห่งชาติจะคุ้มค่ากว่าเมื่อเริ่มออมตั้งแต่อายุน้อย หรือก็คือการออมโดยมีระยะเวลายาวนานและมีอายุขัยยืนยาว

อีกทั้งระยะเวลาในการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนั้นหากจะเริ่มทำตอนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุไปแล้ว ผลตอบแทนที่ได้รับจากการออมหรือลงทุนก็อาจจะไม่สามารถรองรับได้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุมาลี แก้วเขียว (2566) จากการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุวัยใกล้เกษียณในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับด้านระยะเวลาการออมก่อนเกษียณ เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องมาจากการออมเงินที่ใช้ระยะเวลาในการออมเงินมากขึ้น จะทำให้ผู้สูงอายุวัยใกล้เกษียณมีเงินที่ได้จากการออมไปใช้ตามความต้องการเมื่อหลังเกษียณได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น ระยะเวลาในการออมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และระยะเวลาของแต่ละบุคคล โดยสามารถแบ่งออกเป็นสองกลุ่มหลัก ได้แก่ การออมระยะสั้น (1-5 ปี) ซึ่งเน้นการเก็บเงินไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉิน เช่น ค่ารักษาพยาบาลหรือค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเร่งด่วน และการออมระยะยาว (มากกว่า 5 ปีขึ้นไป) ที่มุ่งเน้นไปที่การเตรียมตัวเพื่อวัยเกษียณ หรือการลงทุนเพื่อสร้างรายได้ในอนาคต เช่น อสังหาริมทรัพย์ หุ้น หรือกองทุน ทั้งนี้ ผู้ที่เริ่มออมตั้งแต่อายุยังน้อยมักมีแผนการออมที่ต่อเนื่องและได้รับผลตอบแทนที่มั่นคง ในขณะที่ผู้ที่เริ่มออมช้ากว่ามักเลือกการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงขึ้นเพื่อชดเชยระยะเวลาที่จำกัด นอกจากนี้ กลุ่มข้าราชการมีรูปแบบการออมผ่านกองทุนบำเหน็จบำนาญและสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งให้ผลตอบแทนตามอายุราชการ ส่วนบุคคลทั่วไปสามารถออม

ผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) โดยผลตอบแทนจะเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่ออมนานขึ้น การออมที่เริ่มตั้งแต่อายุน้อยจะคุ้มค่ากว่าและช่วยให้การวางแผนเพื่อวัยเกษียณมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม การเริ่มออมเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุอาจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตหลังเกษียณ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าระยะเวลาการออมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

5.1.2.4 สัดส่วนในการออม

โดยสัดส่วนในการออม ก็คือปริมาณในการออมซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางการเงินของแต่ละบุคคลทั้ง รายได้ ค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สินต่าง ๆ ก็จะมีผลทำให้สัดส่วนในการออมนั้นเปลี่ยนแปลงได้ เพราะยิ่งรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย และภาระหนี้สินต่าง ๆ มากแค่ไหน สัดส่วนในการออมก็จะเพิ่มขึ้นตามด้วย ทั้งนี้สัดส่วนการออมมีความแตกต่างกันระหว่าง กลุ่มพนักงานเอกชนและข้าราชการ โดย พนักงานเอกชน มีการออมเฉลี่ย ร้อยละ 10-30 ของรายได้ต่อเดือน ซึ่งส่วนใหญ่ออมในบัญชีธนาคาร สลากออมสิน และกองทุนรวม ขณะที่บางส่วนเลือกลงทุนในหุ้น อสังหาริมทรัพย์ หรือคริปโตเคอร์เรนซีเพื่อเพิ่มผลตอบแทน สำหรับ กลุ่มข้าราชการ มีการออมผ่าน สหกรณ์ออมทรัพย์และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 15-25 ของรายได้ โดยมีระบบหักเงินเดือนอัตโนมัติและได้รับผลตอบแทนตามอายุราชการ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิมลรัตน์ ศรีรัตนกุล (2566) จากการศึกษา ความสามารถในการออมของแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่า สถานภาพการทำงาน ของแรงงานที่ดีส่งผลบวกต่อความสามารถในการออม และสัดส่วนเงินออม อีกทั้งยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ผานิตย์ ธีรพลงาม และคณะ (2565) จากการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้ใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาหนองมน ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 พบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพมีผลต่อพฤติกรรมด้านจำนวนเงินออม ด้านรายได้ต่อเดือนมีผลต่อพฤติกรรมด้านช่วงเวลาในการใช้บริการและจำนวนเงินออม ด้านอาชีพมีผลต่อพฤติกรรมด้านจำนวนเงินออม

นอกจากนี้ ปริมาณในการออมจะเป็นส่วนหนึ่งของสัดส่วนในการออมแล้วอีกสิ่งหนึ่งก็คือ การแบ่งสัดส่วนที่ชัดเจนในแต่ละครั้งที่ออมถือเป็นสิ่งสำคัญอีกประการ เพราะจะทำให้เกิดวินัยในการออมเงินที่มีสัดส่วนการออมหรือปริมาณในการออมที่ชัดเจนทุกครั้งไปด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วนิตา อินทสาร และชนทัต บุญรัตนกิตติภูมิ (2564) จากการศึกษา ปัจจัยเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อการบริหารเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของ ประชาชนในจังหวัดชุมพร พบว่า พฤติกรรมการออมของประชาชนในจังหวัดชุมพร มีลักษณะการออมแบบออมหลังการใช้จ่าย กล่าวคือ เมื่อประชาชนมีรายได้จะมีการใช้จ่ายก่อนส่วนที่เหลือค่อยนำเก็บเป็นเงินออม ส่งผลให้จำนวนเงินออมในแต่ละครั้งที่ทำการออมนั้นไม่เท่ากันและมีการออมไม่ต่อเนื่องทุกเดือน

ดังนั้น สัดส่วนการออมของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเงิน เช่น รายได้ ค่าใช้จ่าย และภาระหนี้สิน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อปริมาณเงินที่สามารถออมได้ โดยพบว่าพนักงานเอกชนมีการออมเฉลี่ย ร้อยละ 10-30 ของรายได้ต่อเดือน ผ่านบัญชีธนาคาร สลากออมสิน และกองทุนรวม รวมถึงการลงทุนในหุ้น อสังหาริมทรัพย์ และสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อเพิ่มผลตอบแทน ขณะที่ข้าราชการมีการออมผ่าน สหกรณ์ออมทรัพย์และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) คิดเป็น ร้อยละ 15-25 ของรายได้ โดยมีระบบหักเงินเดือนอัตโนมัติ ทำให้มีการออมที่สม่ำเสมอและได้รับผลตอบแทนตามระยะเวลาการทำงาน อย่างไรก็ตาม รูปแบบการออมยังขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของแต่ละบุคคล บางคนออมเงินเป็นสัดส่วนที่แน่นอนทุกเดือน ขณะที่บางคนออมเงินหลังจากหักค่าใช้จ่าย ส่งผลให้จำนวนเงินออมไม่คงที่และอาจขาดความต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนการออมไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้เพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับวินัยทางการเงินและรูปแบบการใช้จ่ายของแต่ละบุคคลด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยเรื่อง ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเนอเรชั่น Y ช่วยให้เข้าใจถึงภาพรวมของกลุ่มคนเจนเนอเรชั่น Y ในด้านของทักษะทางการเงิน ที่ประกอบไปด้วย ความรู้ทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน อีกทั้งพฤติกรรมการออมเพื่อนำไปใช้ในการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในด้านการวางแผนและบริหารทางการเงิน และทำให้เห็นถึงความสำคัญของการเตรียมตัววางแผนทางการเงินด้วยทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมที่มีประสิทธิภาพ โดยมีความคิดที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.2.1 ทักษะทางการเงิน

5.2.1.1 ควรเริ่มต้นจากการหาความรู้ทางการเงินที่ยังไม่มี หรือถ้าหากมีอยู่แล้วให้พัฒนาความรู้นั้นไปใช้ต่อยอดกับปัญหาใหม่ ๆ ทางด้านการเงิน

5.2.1.2 นำความรู้ทางการเงินมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันทางด้านการเงิน เพื่อก่อให้เกิดทัศนคติทางการเงินที่ดีเพื่อนำไปสู่สถานภาพทางการเงินที่มั่นคงขึ้น

5.2.1.3 นำความรู้และทัศนคติทางการเงินที่ดีมาใช้ในการบริหารทางการเงินเพื่อการวางแผนในการเตรียมตัวรับมือกับปัญหาต่าง ๆ

5.2.2 พฤติกรรมการออม

5.2.2.1 ตั้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการออมให้ชัดเจนหรือมีความเป็นรูปธรรม เพื่อเสริมสร้างความตั้งใจในการออม

5.2.2.2 ใช้ทักษะทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินของเราในการเลือกรูปแบบการออม หรือการลงทุน และกำหนดระยะเวลาในการออมหรือการลงทุนตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

5.2.2.3 แบ่งสัดส่วนเงินออมในแต่รูปแบบให้ชัดเจน และมีการแบ่งสัดส่วนการออมในการออมในทุกครั้งที่เริ่มออม เพื่อให้เกิดเป็นวินัยในการออมจะทำให้เกิดพฤติกรรมการออมเงินที่ดี

5.2.2.4 การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจและระบบการเงินของประเทศ แต่ไม่ใช่เพียงแค่ประเด็นเดียวที่จะเป็นปัญหา ดังนั้นการคำนึงถึงสถานะทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ก็ต้องคำนึงถึงการวางแผนทางการเงินด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยท่านอื่นที่สนใจศึกษาในหัวข้อเกี่ยวกับ ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงิน เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเนอเรชั่น Y ควรศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมการออมระหว่างกลุ่มประชากรต่าง ๆ เช่น คนเจนเนอเรชั่น Z หรือคนเจนเนอเรชั่น X เพื่อเปรียบเทียบแนวโน้มและปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออม หรือ ควรเพิ่มจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์หรือเลือกกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสะท้อนความเป็นจริงของคนเจนเนอเรชั่น Y ในระดับประเทศ

บรรณานุกรม

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2564). *สังคมผู้สูงอายุในปัจจุบันและเศรษฐกิจในประเทศไทย*.
<https://www.dop.go.th/th/know/15/926>
- กรมสุขภาพจิต. (2563). *สังคมผู้สูงอายุในปัจจุบันและเศรษฐกิจในประเทศไทย*.
<https://www.dop.go.th/th/know/15/926>
- กรมอนามัย. (2567). *คู่มือชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและผู้พิการ (Age-Friendly Communities) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. สำนักอนามัยผู้สูงอายุ.
- กระทรวงการคลัง. (2565). *ร่างแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะทางการเงิน พ.ศ. 2565 - 2570*.
- กานต์ชนก มณีพรหม. (2564). *ความรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุของข้าราชการทหารสังกัดกรมกำลังพล (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กานต์พิชชา กองคนขวา. (2563). *ทัศนคติทางการเงินและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา*. วารสารบริหารธุรกิจ นิตยสาร, 27(1), 76-97.
- กองทุนการออมแห่งชาติ. (2563). *เคล็ดลับการออมเงินในแต่ละเงินเดือน*.
<https://www.nsf.or.th/node/789>
- ขวัญฤทัย มูลจำปา. (2563). *การศึกษาพฤติกรรมการออมเงินกองทุนทวิสุขอย่างต่อเนื่องของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- จิรภัทร รวิภัทรกุล. (2565). *การตั้งเป้าหมายการออมเงิน*. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
<https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/saving-goal/>
- จิราภรณ์ แผลงประพันธ์. (2563). *Nightmares loom if savings dry up*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. <https://tdri.or.th/en/2020/09/nightmares-loom-if-savings-dry-up/>
- จินดาภัทร์ นาคบำรุง. (2562). *การออมและการลงทุนเพื่อวัยเกษียณของบุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสำนักงานใหญ่ (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชิดชนก ขันนอจ, พิรญา ชื่นวงศ์, และกษิดิศ ใจผาวัง. (2567). *ปัจจัยการออมและรูปแบบการออมที่มีอิทธิพลต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ชุติมา พงษ์เสนห์. (2565). *สร้างนิสัยการออม*. สมาคมนักวางแผนการเงินไทย.

https://www.tfpa.or.th/article_detail.php?id=37

ญาณิกา ตระกูลกำจาย. (2566). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเพียงพอของเงินวัยเกษียณของพนักงานรัฐวิสาหกิจ กรณีศึกษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 (ภาคใต้) จังหวัดยะลา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ณิชกร ชัยศิริ, เจษฎา นกน้อย, และวาสนา สุวรรณวิจิตร. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในจังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยทักษิณ.

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/207345/156632>

ณัฐวิวัฒน์ วรพุทธานันต์. (2566). *วงจรชีวิต (Life Cycle)* [รูปภาพ].

https://tfpa.or.th/9e6417ebffecf071/resources4_3_5_50.html

ธนาคารกรุงเทพ. (2563). *แค่เข้าใจการทำงานคน Gen Y ธุรกิจก็ไปไกลได้อีกเยอะ*.

Bangkok Bank SME. <https://www.bangkokbanksme.com/en/gen-y-learn-behavior>

ธนาคารกรุงเทพ. (2567). *วิธีออมเงินให้มีความสุขและมั่นคง*. <https://www.bangkokbank.com/th-TH/Personal/Tips-and-Insights/Securing-Your-Family/Happier-Savings>

ธนาคารกรุงศรี. (2564). *4 ตัวตนของคน Gen Y ที่อยากอธิบายให้เจนอื่นเข้าใจ*.

<https://www.krungsri.com/bank/th/plearn-plearn/4-gen-y-characters.html>

ธนาคารกสิกรไทย. (2564). *เจาะลึกพฤติกรรมผู้บริโภค ปี 2022 พร้อมเปิดอินไซด์แต่ละ generation ที่ธุรกิจต้องรู้และปรับตัวให้ทัน*. https://www.kasikornbank.com/th/personal/the-wisdom/articles/pages/business-empowerment_onward60_2021.aspx

ธนาคารไทยพาณิชย์. (2565). *Financial literacy สำคัญอย่างไร ทำไมต้องรู้?*

<https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/tips-for-you/financial-literacy-important.html#:~:text=%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%>

ธนาคารไทยพาณิชย์. (2566). *50-30-20 สูตรบริหารเงิน*. <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/salary-man/money-formula>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). *ผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทย (Financial Literacy) ปี 2563 และการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความรู้ทางการเงินของ ธปท.*

<https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20211028.html>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2565.

<https://www.bot.or.th/content/dam/bot/image/research-and-publications/2565ThaiFLsurvey.pdf>

ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (2565). วิธีออมเงินที่ดีที่สุด เลือกแบบไหนให้ตอบโจทย์และคุ้มค่าที่สุด.

<https://blog.ghbank.co.th/best-way-to-save-money/>

ธนาคารออมสิน. (2567). รายงานติดตามภาวะเงินฝากและการออม ณ เดือนตุลาคม 2567.

<https://www.gsb.or.th/gsbresearch/published-works/13753/>

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2568). เคล็ดลับวางแผนความมั่งคั่ง TSI ปี 2025.

<https://www.setinvestnow.com/th/knowledge/article/626-tsi-wealth-planning-tips-2025>

นฤทธิ เกิดวิเมื่อง และจันทิมา บรรจงประเสริฐ. (2565). ทักษะทางการเงินและบรรทัดฐานส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนเกษียณอายุ. *The EUrASEANs: Journal on Global Socio-Economic Dynamics*, 1(32), 67-76. [https://doi.org/10.35678/2539-5645.1\(32\).2022.67-76](https://doi.org/10.35678/2539-5645.1(32).2022.67-76)

นราวัลลภ ศุภวงศ์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินในคนวัยทำงาน.

(การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสยาม.

นิภาภัทร พงษ์โสภณ, กชกร เดชะคำภู, จารุกัญญา อุดานนท์, และสำราญ วิเศษ. (2565). รูปแบบการออมของเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 41(2), 23-38.

บุษราภรณ์ พวงปัญญา และปรีวัตร ป้องพาล. (2564). การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษา.

วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรม, 8(2), 155-164.

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/prij/article/view/251651>

ปฎิมากร ใจอ่อน. (2564). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยแวดล้อมระดับมหภาค ทักษะทางการเงิน และการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่เป็นสาเหตุปัจจัยแห่งความสำเร็จในการออมเงินของเจนเอเรชั่น Y เพื่อวัยเกษียณ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

ผานิตย์ ถิรพลงาม, เขียววิทย์ หาญเมธีคุณา, เคนพงศ์ กนกกาญจน์, และณฐกา ทศทะยะ. (2565).

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้ใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาหนองมน ภายใต้สถานการณ์โควิด-19. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 41(3), 261882-262033.

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/humsujournal/article/view/261882>

- พัชรีย์ สิทธิโอฬารสกุล และมะดาโอ๊ะ สุหลง. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของแรงงานนอกระบบในเขตจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชน*, 4(3), 101-115. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/prn/article/view/260105>
- พรเพ็ญ สดศรีชัย. (2566). *มาปลูกวิถียุทธศาสตร์การออมและร่วมกันแก้หนี้กันเถอะ*. ธนาคารแห่งประเทศไทย. <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/article-2023Oct31.html>
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2565). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2565* [รูปภาพ]. <https://thaitgri.org/?wpdmpo=%e0%b8%a3%e0%b8%b2%e0%b8%a2%e0%b8%87%e0%b8%b2%e0%b8%99%e0%b8%aa%e0%b8%96%e0%b8%b2%e0%b8%99%e0%b8%81%e0%b8%b2%e0%b8%a>
- วนิดา อินทสาร และชนทัต บุญรัตนกิตติภูมิ. (2564). ปัจจัยเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อการบริหารเงินออมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยสูงอายุของประชาชนในจังหวัดชุมพร. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 11(2), 46-56.
- วิมลรัตน์ ศรีรัตนกุล. (2566). การศึกษาความสามารถในการออมของแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 37(4), 51-72. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPUStuthiparithatJournal/article/view/266889>
- วิศววิท แข็งแรง, ชีรวัตร ภูระธีรานรัชต์, และอุบลวรรณ สุวรรณภูสิทธิ. (2566). *ทักษะทางการเงินที่มีผลต่อ การวางแผนทางการเงินของพนักงานธนาคารออมสินภาค 12 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ศรีัญญา ศักดิ์สงคราม และอนงค์นุช เทียนทอง. (2563). อิทธิพลของความรู้และทัศนคติทางการเงินต่อการก่อหนี้ส่วนบุคคลในวัยเริ่มทำงาน: หลักฐานการศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 5(2), 73-87. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/MSJournal/article/view/3418>
- ศิริลักษณ์ วาสนยศ. (2562). *ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมของข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สกุลรัตน์ เมืองมา และพรพรรณ นันทแพศย์. (2566). *แรงจูงใจทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และกลุ่มอ้างอิงที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษากลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานวัยสร้างฐานะ และวัยใกล้เกษียณ (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ)*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันคุ้มครองเงินฝาก. (2567). *ส่องพฤติกรรมการออมคนไทย 2562*. <https://www.dpa.or.th/articles/thai-saving-behavior-2019>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2567). *บทวิเคราะห์ ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ในโลกของ “สังคมผู้สูงอายุ”*.

<https://pchburi.nso.go.th/reports-publications/ebook.html?view=book&id=51:nso-2567-4&catid=2:household-income-and-expenditure-statistics>

สันติ ชัยศรีสวัสดิ์สุข. (2567). *การออมสู่ความยั่งยืน*. <https://nida.ac.th/saving-sustainable/>

สุพัฒนา เตชะชลาลัย, ประมินทร์ โหมิตกุลพร, และพรสวัสดิ์ ผดุง. (2567). การวิเคราะห์ผลตอบแทนทาง การเงินสำหรับผู้เกษียณอายุ กรณีศึกษา: การรับเงินบำนาญจาก กองทุนการออมแห่งชาติ. *วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*, 11(1), 24-46.

<https://doi.org/10.60101/mmr.2024.268761>

สุมาลี แก้วเขียว. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุวัยใกล้เกษียณในจังหวัดภูเก็ต. *วารสารวิชาการร้อยแก่นสาร*, 8(8), 528-542.

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/261385>

สายชล เป้นชาติรี. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ (Generation Y)* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อนเชา เอี่ยมคุ้ม. (2563). *พฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

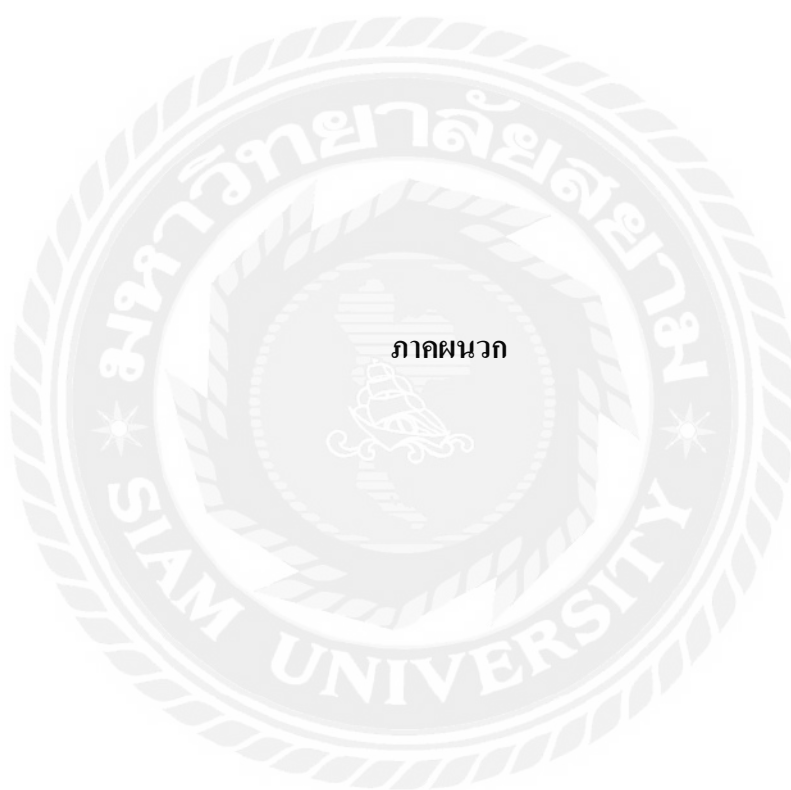
Adiputra, G., & Patricia, E. (2020). The effect of financial attitude, financial knowledge, and income on financial management behavior. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 455, 87-91. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.200515.019>

Anastasya, A., & Pamungkas, A. S. (2023). Pengaruh financial literacy, financial attitude, dan self control terhadap saving behavior. *Jurnal Manajerial Dan Kewirausahaan*, 5(2), 343–352. <https://doi.org/10.24912/jmk.v5i2.23403>

Böheim, R., Horvath, T., Leoni, T., & Spielauer, M. (2024). *Inclusive labour force participation can reverse the economic consequences of population ageing*. VoxEU. <https://cepr.org/voxeu/columns/inclusive-labour-force-participation-can-reverse-economic-consequences-population>

Chen, B., Giannikos, C. I., & Lou, J. (2023). Is more financial literacy always beneficial? An investigation through a mediator. *Journal of Risk and Financial Management*, 16(1), 53. <https://doi.org/10.3390/jrfm16010053>

- Dey, S. K. (2022). Impact of financial knowledge, financial attitude and financial behaviour on financial literacy: Structural equation modeling approach. *Universal Journal of Accounting and Finance*, 10(1), 327-337. <https://doi.org/10.13189/ujaf.2022.100133>
- Dimock, M. (2023). *5 things to keep in mind when you hear about Gen Z, Millennials, Boomers and other generations*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/short-reads/2023/05/22/5-things-to-keep-in-mind-when-you-hear-about-gen-z-millennials-boomers-and-other-generations/>
- Fernando, J. (2024). *Financial literacy: What it is, and why it is so important to teach teens*. Investopedia. <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-literacy.asp>
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2023). The importance of financial literacy: Opening a new field. *Journal of Economic Perspectives*, 37(4), 137-154.
- MAKE by KBank. (2567). *รวมความรู้ทางการเงินที่รู้แล้วชีวิตดี!*
<https://makebykbank.kbtg.tech/articles/financial-literacy>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2020). *Recommendation of the council on financial literacy (OECD/LEGAL/0461)*. OECD.
<https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0461>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2023). *OECD/INFE 2023 International survey of adult financial literacy*. <https://doi.org/10.1787/56003a32-en>
- Peluso, O. (2024). *Money habits of the millennial generation*. Investopedia.
<https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/021914/money-habits-millennials.asp>
- Setyahety, R. A., Pratiwi, A., Sulistiyowati, L. N., & Bachtiar, Y. (2023). Financial behavior with a case-based approach on Y generation MSMEs for sustainable finance. *PENANOMICS International Journal of Economics*, 2(2), 83-92.
<https://doi.org/10.56107/penanomics.v2i2.140>





แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเอเรชั่น Y
 ผู้วิจัย นายชนาธิป พาณิชย์นุรพา
 หลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม
 แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อ
 เตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเอเรชั่น Y

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์
- ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะทางการเงิน
- ส่วนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการออม
- ส่วนที่ 4 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัว
 เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่

ชื่อ..... นามสกุล.....

ชื่อเล่น..... เบอร์ติดต่อ.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....สถานที่สัมภาษณ์.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา..... ถึงเวลา.....

ส่วนที่ 1 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ LGBTQIA+

2. อายุ ☐ 27 – 30 ปี ☐ 31 – 34 ปี

☐ 35 – 38 ปี ☐ 39 – 43 ปี

3. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า 15,000 บาท

☐ 15,000 - 30,000 บาท

☐ 30,001 - 45,000 บาท

☐ 45,001 - 60,000 บาท

☐ มากกว่า 60,000 บาท

6. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า 15,000 บาท

☐ 15,000 - 30,000 บาท

☐ 30,001 - 45,000 บาท

☐ 45,001 - 60,000 บาท

☐ มากกว่า 60,000 บาท

7. อาชีพ ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ พนักงานเอกชน ☐ อาชีพอิสระ

☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ อื่น ๆ

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

- 2.1 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ หรือไม่ และนำไปใช้ในการลงทุนอย่างไร
- 2.2 ท่านคิดว่าเงินเป็นคำตอบของทุกสิ่งที่ท่านต้องการหรือไม่
- 2.3 ท่านได้ใช้ทักษะทางการเงินในการเตรียมพร้อมวางแผนเข้าสู่สังคมหรือไม่ อย่างไร
- 2.4 ท่านมีการวางแผน หรือบริหารการเงินในการดำรงชีวิตหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

- 3.1 ท่านมีวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายในการออมเพื่ออนาคตอย่างไรบ้าง
- 3.2 ท่านมีการออมเงินเพื่อใช้ระยะยาวหลังเกษียณหรือไม่ ด้วยวิธีอย่างไร
- 3.3 ท่านมีรูปแบบการออมที่หลากหลาย และมีสัดส่วนเป็นอย่างไร

ส่วนที่ 4 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

- 4.1 ท่านมีความรู้ และตระหนักรู้ถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากน้อยเพียงใด
- 4.2 ท่านเริ่มมีการวางแผนทางการเงินสำหรับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร
- 4.3 ท่านใช้ทักษะทางการเงิน และการออมในการวางแผนเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร และใช้วิธีใดบ้าง

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่
สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่.....

...../...../.....

ร่างแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย (IOC)

เรื่อง “ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของ
คนเจนเอเรชั่น Y”

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเอเรชั่น Y

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มุ่งตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

ส่วนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

ส่วนที่ 4 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์

4. ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสัมภาษณ์นี้ว่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ โดยให้คะแนนในแต่ละคำถามตามระบบ IOC พร้อมทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อมั่นใจว่า ข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อนั้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ -1 คะแนน เมื่อมั่นใจว่า ข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ศึกษา

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัย

นายชนาธิป พาณิชย์บุรพา

บัณฑิตวิทยาลัย

สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 คำถามที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ LGBTQIA+				
2	อายุ ☐ 27 – 30 ปี ☐ 31 – 34 ปี ☐ 35 – 38 ปี ☐ 39 – 43 ปี				
3	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี				

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
4	สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส				
5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า 15,000 บาท ☐ 15,000 – 30,000 บาท ☐ 30,001 – 45,000 บาท ☐ 45,001 – 60,000 บาท ☐ มากกว่า 60,000 บาท				
6	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า 15,000 บาท ☐ 15,000 – 30,000 บาท ☐ 30,001 – 45,000 บาท ☐ 45,001 – 60,000 บาท ☐ มากกว่า 60,000 บาท				
7	อาชีพ ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ พนักงานเอกชน ☐ อาชีพอิสระ ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ อื่น ๆ ระบุ				

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ หรือไม่ และนำไปใช้ในการลงทุนอย่างไร				
2	ท่านคิดว่าเงินเป็นคำตอบของทุกสิ่งที่ท่านต้องการหรือไม่ อย่างไร				
3	ท่านได้ใช้ทักษะทางการเงินในการเตรียมพร้อมวางแผนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร				
4	ท่านมีการวางแผน หรือบริหารการเงินในการดำรงชีวิตหรือไม่ อย่างไร				

ส่วนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ท่านมีวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายในการออมเพื่ออนาคตอย่างไรบ้าง				
2	ท่านมีการออมเงินเพื่อใช้ระยะยาวหลังเกษียณหรือไม่ ด้วยวิธีอย่างไร				
3	ท่านมีรูปแบบการออมที่หลากหลาย และมีสัดส่วนเป็นอย่างไร				

ส่วนที่ 4 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ท่านมีความรู้ และตระหนักรู้ถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนาน้อยเพียงใด				
2	ท่านเริ่มมีการวางแผนทางการเงินสำหรับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร				
3	ท่านใช้ทักษะทางการเงิน และการออมในการวางแผนเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร และใช้วิธีใดบ้าง				

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์				

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

วันที่.....

ผลรวมคะแนนค่า Index of Item Objective Congruence (IOC)

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานภาพเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 คำถามที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ LGBTQIA+	+1	+1	+1	3	1
2	อายุ ☐ 27 – 30 ปี ☐ 31 – 34 ปี ☐ 35 – 38 ปี ☐ 39 – 43 ปี	+1	+1	+1	3	1
3	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	-1	1	0.33

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
4	สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส	+1	+1	+1	3	1
5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า 15,000 บาท ☐ 15,001 – 30,000 บาท ☐ 30,001 – 45,000 บาท ☐ 45,001 – 60,000 บาท ☐ มากกว่า 60,000 บาท	-1	+1	+1	1	0.33
6	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ☐ น้อยกว่า 15,000 บาท ☐ 15,001 – 30,000 บาท ☐ 30,001 – 45,000 บาท ☐ 45,001 – 60,000 บาท ☐ มากกว่า 60,000 บาท	-1	+1	+1	1	0.33
7	อาชีพ ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ พนักงานเอกชน ☐ อาชีพอิสระ ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ อื่น ๆ ระบุ	+1	+1	+1	3	1

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
1	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ หรือไม่ และนำไปใช้ในการลงทุนอย่างไร	+1	+1	+1	3	1
2	ท่านคิดว่าเงินเป็นคำตอบของทุกสิ่งที่ท่านต้องการหรือไม่ อย่างไร	0	+1	+1	2	0.67
3	ท่านได้ใช้ทักษะทางการเงินในการเตรียมพร้อมวางแผนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1
4	ท่านมีการวางแผน หรือบริหารการเงินในการดำรงชีวิตหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1

ส่วนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
1	ท่านมีวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายในการออมเพื่ออนาคตอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1
2	ท่านมีการออมเงินเพื่อใช้ระยะยาวหลังเกษียณหรือไม่ ด้วยวิธีอย่างไร	+1	+1	+1	3	1
3	ท่านมีรูปแบบการออมที่หลากหลาย และมีสัดส่วนเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1

ส่วนที่ 4 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
1	ท่านมีความรู้ และตระหนักรู้ถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนาน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	3	1
2	ท่านเริ่มมีการวางแผนทางการเงินสำหรับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1
3	ท่านใช้ทักษะทางการเงิน และการออมในการวางแผนเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร และใช้วิธีใดบ้าง	+1	+1	+1	3	1

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
1	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

วันที่.....

ดังนั้น หลังจากได้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านครบถ้วนแล้ว จะนำคะแนนที่ได้มาคำนวณค่า Index of Item Objective Congruence (IOC) ซึ่งค่าที่ได้จะเท่ากับ 0.87



แบบยินยอมการให้สัมภาษณ์

เรื่อง ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของ
คนเจนเนอเรชั่น Y

ผู้วิจัย นายชนาธิป พานิชย์บุรพา บัณฑิตวิทยาลัย สาขาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเนอเรชั่น Y โดยหัวข้อการวิจัยคือ ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเนอเรชั่น Y คำถามส่วนแรกของแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ คำถามส่วนที่สองเป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน คำถามส่วนที่สามเป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม คำถามส่วนที่สี่เป็นคำถามเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และคำถามส่วนที่ห้าเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตในอนาคต การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามที่แนบมาในการเก็บข้อมูล สำหรับคำตอบของท่านถือเป็นการสะท้อนความคิดเห็นส่วนตัว จึงไม่มีถูกหรือผิด ชื่อ-นามสกุล และข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ และการรายงานผลการวิจัยจะรายงานในภาพรวมเท่านั้น

ก่อนที่ท่านจะทำแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านลงนามในหนังสือแสดงความยินยอมด้านล่าง การลงนามถือเป็นการแสดงว่าท่านเข้าใจลักษณะการวิจัย บทบาทของท่านในงานวิจัย และท่านยินยอมเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ทางอีเมลและหมายเลขโทรศัพท์ที่ระบุด้านล่าง

ขอขอบคุณที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม

ชนาธิป พานิชย์บุรพา

Email: sunny_chanatiep@hotmail.com

โทรศัพท์: 080-594-5545

หนังสือแสดงความยินยอม

- [] ข้าพเจ้าได้รับการบอกเล่าถึงวัตถุประสงค์และลักษณะของการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้ามีโอกาสดู
 ชักถาม มีเวลาเพียงพอในการอ่านและทำความเข้าใจกับข้อมูลในเอกสารนี้อย่างถี่ถ้วน และได้รับ
 เวลาเพียงพอในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมการศึกษาวิจัยหรือไม่
- [] ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมการวิจัยโดยสมัครใจ และไม่ได้ถูกบังคับหรือข่มขู่แต่อย่างใด
- [] ข้าพเจ้าเข้าใจว่าข้าพเจ้าสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย หรือถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้
 ได้ที่ข้าพเจ้าต้องการ โดยไม่จำเป็นต้องให้เหตุผล และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อข้าพเจ้า
- [] ข้าพเจ้าได้รับการยืนยันจากผู้วิจัยว่า ข้อมูลที่ข้าพเจ้าให้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และผลการวิจัย
 จะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัว
- [] ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้าพเจ้ามีอายุ 18 ปีขึ้นไป ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วมีความเข้าใจดี
 ทุกประการ และยินยอมเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ตามเงื่อนไขข้างต้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่

ชื่อ..... นามสกุล.....

ชื่อเล่น.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประวัติผู้วิจัย



1. ชื่อ สกุล

นายชนาธิป พานิชย์บุรพา

2. สามารถติดต่อได้ที่

โทร. 080-594-5545

Email: sunny_chanatiep@hotmail.com

3. ประวัติการศึกษา

ระดับปริญญาตรี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

ระดับปริญญาโท

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) มหาวิทยาลัยสยาม



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารธุรกิจ

โทร.ภายใน 5336

ที่ มส 0210.01 / 0212

วันที่ 5 สิงหาคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติสำเร็จการศึกษาประจำปีการศึกษา 2567

เรียน ท่านอธิการบดี

เรื่องเดิม นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต นาย ชนาธิป พานิชย์บุรพา
รหัสนักศึกษา 6617102006 ได้ศึกษารายวิชาครบถ้วนสมบูรณ์ และได้ปฏิบัติตามเกณฑ์สำเร็จการศึกษาตามที่
มหาวิทยาลัยสยามกำหนดเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้พร้อมยื่นเรื่องขออนุมัติสำเร็จการศึกษา โดยมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

1. ผ่านการตรวจสอบความซ้ำซ้อนด้วยโปรแกรม Grammarly เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2568 ✓
2. ผ่านการสอบประมวลความรู้ข้อเขียน เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2568
3. ผ่านการสอบประมวลความรู้ปากเปล่า เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2568
4. ผ่านเกณฑ์มาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ Oxford Placement Test score 92 CEFR C1
เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2567 ✓
5. ผ่านการประชุมวิชาการระดับชาติ ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 9
The 9th UTCC National Conference หัวข้อ ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการ
ออมเงินเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของคนเจนเอเรชั่น Y วันที่ 6 มิถุนายน 2568
ณ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรุงเทพฯ

นายทองวัน
14.08.68

เรื่องพิจารณา เพื่อพิจารณาเข้าประชุมสภามหาวิทยาลัย และอนุมัตินักศึกษาสำเร็จ
การศึกษา ประจำปีการศึกษา 2567 ดังรายละเอียดเอกสารประกอบการสำเร็จการศึกษาตามที่แนบมา

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้ดำเนินการต่อไป

(รศ.ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารธุรกิจ

ตรวจทานและลงนาม 5 สิงหาคม 2568
เนติพรอนงค์

ลงนาม ร. ๖
3 ๙-๖-๖๘

สำนักงานอธิการบดี
เอกสารฉบับนี้สามารถสืบค้นข้อมูลได้
ลงชื่อ.....
วันที่ 3/9/68